

Gyönyörű karácsonyi és újévi ajándékok
egyszerűtől a legdrágábbig kaphatók

O cs. és kir. Fensége József főherceg kam. szállítója

Lőw Sándor
ékszerész és órásnál

Telefon 62-68.

Budapest, VIII., József-körút 81/A.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiszeretettel lesznek fogadottak. Árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve.

Keleti-féle cs. és kir. szab.

Sérvkötő pneumatikus gummipielőttel, a legkényelmesebb a maga nemében

haskötő támogat és erősít elgyengült álltászerkeket

gumi görösdarabok, műberek, műfüzők.

műlábak járó és támogatók, egy- és kétlábúak, valamint a legújabb technika legmodernebb elvén szerelt legújabb gyártási árak mellett készíttetnek.

KELETI J. cs. és kir. szab. sérvkötők és testgyógyászati gépek gyárában Budapest, IV., Koronahérczeg-u. 17. Legújabb képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Alapítástott 1878. Telefon 13-76.

Az önműködő

Frommer-pisztoly

a szakértők zsebpisztolya!

Kilenczlövetű.
7-65 mm. kaliberű.

A FROMMER PISZTOLY

a legmagasabb körök hordják és az a m. kir. határrendőrség, az államrendőrség, az erdészet, a posta- és távíradszolgalat, valamint számos városi rendőrség rendszeresített szolgálati fegyvere.

Az egyedüli pisztoly a világpiacon, a melynek csöve lövés közben épp olyan erős és megbízhatóan van elzárva, mint a legújabb katonapuskáké, tehát a lövőnek

a legnagyobb biztonságot

és a legkíméletesebb lövést eredményt nyújtja és a mellett kényelmesen zsebben hordható. Negyszerűs biztosítója van legkényelmesebb kivitelben. Félkézzel kényelmesen felhúzható és bármikor leereszthető kakasa.

Minden részében teljesen kicserélhető gépmunkával készíti a

FEGYVER-ÉS GÉPGYÁR R.T.
BUDAPESTEN.

Kapható a bel- és külföld minden jobb fegyverkereskedésében. Különféle nyelvű leírás díjmentesen rendelkezésre áll.

EZEN KÖNYV INGYEN KAPHATÓ.

Nem kívánok azon káros és titokzatos hatalom birtokába jutni, mely térriakat és nőket egyaránt megigéző és elbájos, gondolataikat befolyásolja, kívánságait ellenőri és őnt a helyzet urává teszi? Az élet telve van kecsesítő eshetőségekkel azok számára, akik a magnetikus befolyás mestereivé válnak, azok részére, akik magnetikus erejüket kifejlesztik.

Saját otthonjában megtanulhatja a módját annak, hogy miképpen gyógyíthat betegségeit és rít megoszokást minden gyógyszer mellőzésevel, miképp nyerheti meg mások szeretetét és barátságát, hogyan szaporíthatja jövedelmét, csillapíthatja éhségszájait, fizetheti el gondjait, élethibéit emlékező tehetségét, miképp szabadulhat meg családi zavartól és hogyan képes oly csodálatos ártatlanságot kifejteni, melynek segítségével elmozdíthat mindenféle akadályt sikerhez vezető pályáján.

Műjében lesz másokat villámszerű gyorsasággal hipnotizálni és képes lesz a nap bármely szakában elaludni vagy másokat, elaltatni, fájdalmat és szenvedést elűzni. Díj- és bérmentes könyvünk alaposan megmagyarázza, hogy miképpen tehet szert ezen titokzatos hatalomra és miképpen használhatja azt saját előnyére. Papok, orvosok, ügyvédek, közérdekűk és az életkörülményeik miatt csak dícsérelhető nyilatkozatokra felelő. Mindenkinél hasznos és nem kerül semmibe. Intézetünket hirdetőnk, küldjék a művet bárkinek díj- és bérmentesen.

Mintán a mű magyar, francia, német, angol és spanyol nyelven van közzételve, bármelyik e nyelvek közül kapható.

Tessék tíz-filletes levelezőlapját vagy huszonötfilletes levelet azonnal ezimezni:

NEW YORK INSTITUTE OF SCIENCE,
Dept. 114. V. Rochester, N.Y., U.S.A.

CALDERONI és TSA

Budapest, V., Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

Színházi látcsövek, nőnyeles látcsövek, diszes kivitelben. Szemüvegek és orrcsüptetők a legfinomabb üvegekkel. Tábori és vadászlátcsövek, csillagászati távcsövek. Prizmás látcsövek, Zeiss, Busch stb. gyártmány. Aneroid és regisztráló légsúlymérők megbízható szerkezettel. Időjelző készülék. Ablak-, szoba- és fürdőhőmérők. Fényképezési készülékek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALAPITVA 1865.

HECKENAST
= GUSZTÁV =
ZONGORATERMEI

Bpest, csakis Gizella-tér 2.
Telefon.

IBACH-ZONGORÁK
egyedüli képviselője.

IBACH-zongorát játszanak és ajánlanak: Backhaus, Dohnányi, Pugnol, Alice Ripper, Sauer, Stelaniay stb.

Technikum Mittweida

igazgató: A. Koltz, tanár. (Száraz királyság.)

Magasabb technikai tanítást az electro-és gépészeti mérnökök részére. Gazdagon felszerelt electrotechn. és gépgyártó laboratorionok. Tanulmányi máhályok. 3610 hallgató a 36-ik iskolakövön.

Program stb. álltalanul a titkárság által.

Kocsiárucsarnok

Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiárucsarnok. Árjegyzék ingyen.

Aki olcsón akar

LEN és GYAPJU-
SZÖVETET vásárolni, az forduljon

Josef Norbert Keyzlar céghez,
Roth - Kosteletz (Csehország.)

Gyárt: lenvásznat, sifont, zeirt, inleket, törülközőt, zsebkendőket, asztalkendőket, pohártörölőt stb. nagyon szép kivitelben és tartós minőségben.

Minta ingyen és bérmentve.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatáshu szer

étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megóvja a **gyomortherheléstől**. Egy üveg ára **3 kor. 20 fill.**

Kapható: minden **gyógytárban** valamint

Rozsnyay Mátyás
ARAD, Szabadság-tér.

51. SZ. 1911. (58. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.** BUDAPEST, DECEMBER 17.

Szerkesztőségi iroda: IV. Várnegye-utca 11. Fgyes szám Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egész évre -- 20 korona. Félévre -- 10 korona. Negyedévre -- 5 korona. A "Világkronika"-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldj is esatolandó.

KÉPKIÁLLÍTÁSOK.

A NEMZETI SZALON kétszázadik jubiláris kiállításán meglátszik már némileg a sajtó egyhangú támadásainak hatása, a jury valamivel szigorúbb volt a szokottnál. Ennek dacára még mindig jobb lett volna, ha a kiállított négyszáz műtárgy helyett csak a felét fogadják el, mert nemcsak a színvonal emelkedett volna ezáltal, hanem a rendezés is jobban sikerült volna a mostani egymásraaggatásnál.

Ennek a kiállításnak keretében mutatja be Góth Móríc egy teljes esztendő szorgalmas munkájának eredményét. Egy-két régebbi képét is kiállította, nyilván, hogy könnyebb tegye munkásságának megítélését. Tovább haladt a megkezdett úton, erősen és nagyot fejlődött a maga kifejezési módjában. Impresszionizmus még könnyedebb, még tisztultabb, még kevesebb eszközökkel dolgozó lett és színerzéke is erősen fejlődött. Moglehetősen hűlenné vált régebbi modorának inkább sötétes, mint világos színeibez, mert igen világos, halványan fénylő színekkel festi mostani leg-sikerültebb képeit. Különösen a halványárga és kékes színek skáláján ér el meglepő hatásokat. Az impresszionizmus pillanatnyi meglátásainak sokfélesége érdeklő elsősorban, de nem egy rajzán túljut a pillanatnyi értékeken

Góth Móríc: Vászár.
A NEMZETI SZALON Téli KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

HALTENBERGER

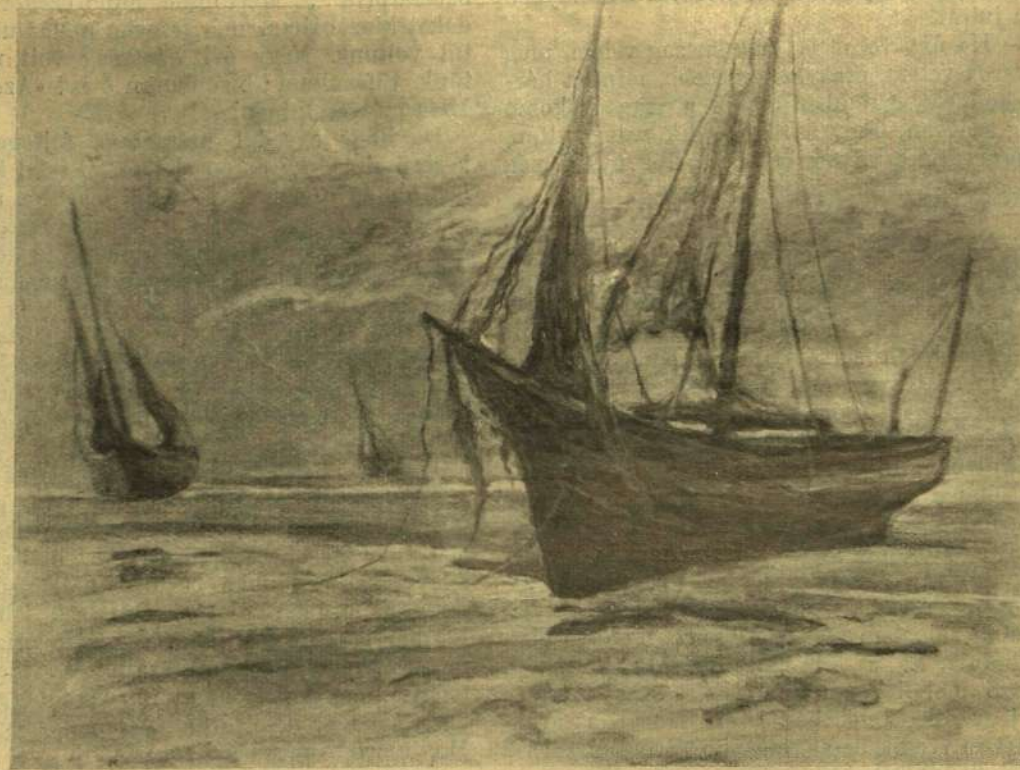
RUHAFESTO-, VEGYTISZÍTÓ-ÉS GOZMOSÓ-GYÁR **KASSA**

GYÁSZESÉTBEN RUHÁKAT 3 NAP ALATT LEGSZEBBEN FEST FEKETERE. ■ ALAPITVA 1810.

Franklin-Társulat nyomdája. Budapest IV., Egyetem-utca 4. sz.

Czencz János: A tükör előtt.

Góth Mór: Breton halászbárkák.

CSANTAVÉRI FORSPONTON ÉJJEL.

Zörgő forsponton utaztam, a hogy téled jöttem el.
Zörgő forspont barna sárban éjjel im, így énekel:

E faluban van egy lány,
Kicsi fehér házba.
Két keze két puha szárny,
Tűzzel pántlikázva.
Elmaradoz a kis ház,
Fut a forspont, összeráz.
Hűvös éjben zúg a vér:
Csantavér. Csantavér.

És a forspont tovább utaz, a bakon egy gyertya ég.
Zörgő forspont döcögése továbbad ezt mondta még:

Mustos ősz van, mustos ősz,
Víg szekerek jönnek.
Rajtuk ül az ittas csósz,
Órül az örömmek.
A subája jó meleg,
Rajt egy lyánynyal enyeleg.
Egyet fordul s hazatér...
Csantavér. Csantavér.

Lenn a kicsi állomáson pőfékelt már a vonat.
Zörgő forspont búcsuzásul így folytatta dalomat:

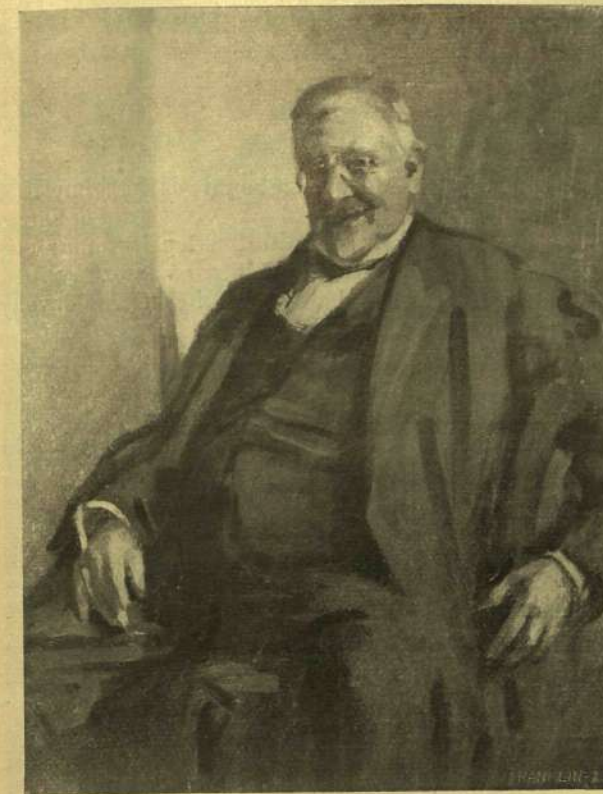
E faluban sir a szél,
Amerre én járok.
Szegény vándor útra kél,
Mögötte egy árok.
Sáros árok, nagy árok!
Így halnak a betyárok,
Kikbe álmot esalt a vér...
Csantavér. Csantavér.

Semlyő Zoltán.

Jobbágy Miklós szobrainak gyűjteménye.

A NEMZETI SZALON TÉLI KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

Glatter Gyula: Férfi arckép.

Csók István: Züzü első sétája.

Pállya Czelesztin: Őszi szántás.

Pállya Czelesztin: Ujpesti piaci részlet.

A NEMZETI SZALON ÉS A KÖNYVES KÁLMÁN KIÁLLÍTÁSÁRÓL.

SZERELEM HALDOKLÁSA.

ELBESZÉLÉS. IRTA BÁN FERENCZ.

Már hosszú ideje csak futólag, szórakozottan gondolt az asszonyra, a mikor egy újsághír ismét eléje varázsolta csudás természetét, nagy barna szemét és a hideg, de mégis magához kötő mosolyát. Az újsághír Holly Pál, a nagynevű festőművész síremlékének leleplezéséről szólott és a mint olvasta, hirtelen eszébe jutott valami följegyzése. Zsebébe nyúlt; előkotorta bőrfedelű, nagyon gyűrött noteszát és rálapozott egy oldalra. . . . Nagyon régi lehetett az írás, idegen ember bizonyára nem tudta volna elolvasni a czeruzával írott, teljesen elmosódott szavakat, de Szekeres Elek észre sem vette, milyen elavultak a betűk, mint a nyomtatást olvasta: «November 10. Kimenni temetőbe. Síremlékavatás.»

Végigfutott testén az a gyönyörködötté érzés, a mit ez esemény bejegyzésekor érzett. Akkor még nagyon szerelmes volt a gyönyörű özvegybe s akkor még úgy gondolt november tizedikére, mint a diák arra a napra, a mikor kézbe veszi az érettségi bizonyítványt. Most azonban csak az emlékek melegítették szívét; a hosszú elszakadás jégfalakat rakott szerelmére és semmiképen sem tudta arra határozni magát, hogy kimenjen másnap a temetőbe. A mint töpreng és évődik, egyszerre maga előtt látja az özvegyet és erre úgy határozott, kimegy, de csak akkor, ha szép idő lesz. Másnap borult volt az ég és lágy esőcseppek pergették kalapja karimájáról, a mint előre botorkált a temető ösvényein. Készítette magát a gyönyörűségére, a mikor kezét fog az asszonnyal.

Míg előrehaladt, aggódott egy keveset, vajjon rátalál-e a síremlékre, de alap nélkül való volt e félelme, mert egyszeribe megpillantotta a gyönyörű, magasba nyúló sírkövek közt a durva zsákvászonnal befödöttét. Ez az, mondta és megdobbant a szíve. Esernyők alatt nagyon sok feketeruhás úr állt a sír körül, kissé megzavarodott, a mikor a maga öltözetére nézett. Sok úr, sok hölgy érkezett már, de az asszony még nem volt itt. Távolságban néhány üres kocsit látott és elégültlen gondolta: ő is kocsin jön. Szétnézett a megérkezettek között, de semmi kapcsolatot nem talált a vonatottan tereferelő társaság és a maga érzései között. Az özvegygel való ismerettség révén kissé fölöttük állónak érezte magát és úgy közeledett a leborított síremlék felé, a mint rokonok szoktak közeledni. Biztosan és az együttlétség megszokottságával. Hideg futott át a testén, a mikor az emlék tövében friss virágot látott és kesergőn konstaltá: még mindig nagyon szereti. Mintha elenséges áramok szállának feleje a leborított emlék felől, olyan messzire húzódtott.

Elállt az eső és vidámabb lett a társalgás; az első mondatokra teljes erejéből figyelt, de azután nem tudott tovább érdeklődni. Az utat leste, nem jön-e már s a mikor semmit sem látott, végig hordozta szemét a temető látnivalóin. A sablonos fekete, vagy fehér obeliszkok között akadt néhány modern művészibb síremlék is. Itt-amott ciprusok hintették szeliden sötétlő árnyat a kövek csillogására. Távolságban ferdén letört, rovátkos oszlopot pillantott meg. Öngyilkos, gondolta és önkénytelenül megborzosongott. Megfordult. Abban az irányban kopár mezőség fogadta. Valamivel távolabb frissebb sírok következtek, némelyiken még zöldelők a koszorúk, de a legtöbbször sárgák, elfonnyadtak. Messze-messze hatalmas mauzoleumot látott és a mint nézte szummerszve a távolság ködétől eltakart, csak tudatában élő temetőfalat, túl, túl rajta hallotta elhaló zajjal, mint robognak a villamosok. Puha gördülés riasztotta föl; kocsis jött s azt hitte, az asszony érkezett. Más volt. A letakart emléket nézte. Nem ismerte a férjet és a lepel alól való kidomborodásból igyekezett megállapítani, milyen lehetett. Ráemlékezett, hogy az özvegynek látta a síremlék terrazáját; pillavillanásig kínos érzés gyötörte, miért nem emlékezik a halott férj arcára, de azután elismultak az arcán keletkezett redők, mert eszébe jutott, hogy akkor még nagy, fehér folt volt a fej helyén.

Megjött az asszony: egy fiatal és egy öregebb úr társaságában. Völegénye, ijedt meg, a mikor rápillantott az ifjabbra. Közeledett, de a hirtelen összesereglett tömeg elállta az utat és csak az asszony kalapja csúcsát láthatta. Befurakodott közéjük. Maga sem tudta, miért, de összeborszongott, a mikor egy-egy cizilinderes, feketeruhás úr kétér hajtott papirost húzott ki a zsebéből és végigkalandozott rajta a szemével, mielőtt visszadugta volna. Benne volt az özvegy felé tolongó sokaságban. Kellemetlen érzés futott át rajta, a mikor hozzásimult a finom ruhákhoz és a dörgölődés révén eszébe jutott eselődjük, a mint surolja a konyha kövét. Hátha meg sem ismer?! Ez a föltevés megbénította a lábát és nem mert előbbre lépni. Fullasztónak érezte a levegőt és menekült. A mint kifelé tola-kodott, úgy látta, mintha minduntalan eléje helyeződnek az özvegy fehér, karsú keze; úgy érezte, mintha hívná, hivatgatná újra vissza, újra magához, de ellentállt és menekült az ellentétes irányba.

Lapos sírkőre állt s innen nagyon jól láthatta az asszonyt. Sápadtabb, megtörtebb vonású volt, mint a képzeletében élő, de ezt a megöregedést a mai nap izgalmainak tudta be és olyannak, a mely el is múlik a mai nappal. Mégis némi kiábrándulást hozott magával ez a megállapítás és régi szerelmét már csak akkor érezte megéledni, a mikor észrevette, hogy az előkelő urak, az előkelő hölgyek mily kész hódolattal járulnak alázatos kézfogásra eléje és mily büszke öntudatossággal, a maga értékességének tökéletes ismerésében fog kezét velük; hidegen, de azért mégis felette szeretetreméltóan. Meghatotta ez a jelenet, könyvek tülultak a szemébe és úgy szeretett volna most közeledni, odamenni a büszke szépséghez, hogy mint a többi, alázatosan ő is kezét fogjon vele. Megbecsülhetetlen értéke volt előtte e pillanatban az özvegy kézfogásának és úgy képzelte, hogy az mint valami ragyogó udvar pompázó királynője lehet csak igazi, szépségét, lelkét, külsejét méltón megillető helyen. Olyan kicsi, olyan jelentéktelen volt e mellett az asszony mellett mindenki, a ki csak feleje közeledett. Megismert néhányat közülük; nagyhirű írók, szobrászok, festők, egy államtitkár, de mind e ragyogó neveket megindultság, fölényességük megérezése nélkül mormolta el. Nézte, nézte, úgy vélte, igen távol van, elérhetetlen az ő számára és akkor megpillantotta a fiatal embert. Haragosan nézte egy ideig a közönyös arcot s azután megértette, hogy nem, ez nem lehet völegény, hiszen a boldogság különben ott csillogna a szeme tükörében. Akkor az asszonyt vizsgálta és azt igyekezett kiolvasni vonásaiból, hogy él-e még benne a halott uráért való rajongó szerelme, a melyet annyiszor dicsőített előtte, mindannyiszor végtelen kínjára, végtelen szomorúságára. Nem látott benne semmi olyasmit: hideg maradt az özvegy szeme akkor is, a mikor a szeme a beburkolt emlékre tévedt. Úgy vélte, ez az elhidegülés csak jót jelent a maga számára és ebben a pillanatban teljességgel érthetetlennek találta, miért nem sietett, miért nem szorított elsőül kezét az asszonnyal, a ki most már egyedül az övé. Póto'ni akarta a mulasztását, de már fölállott az Iső szónok és nem volt bátorsága megrontani azt megilletődöttséget, a mi ebben a pillanatban elfogott minden jelenlevőt.

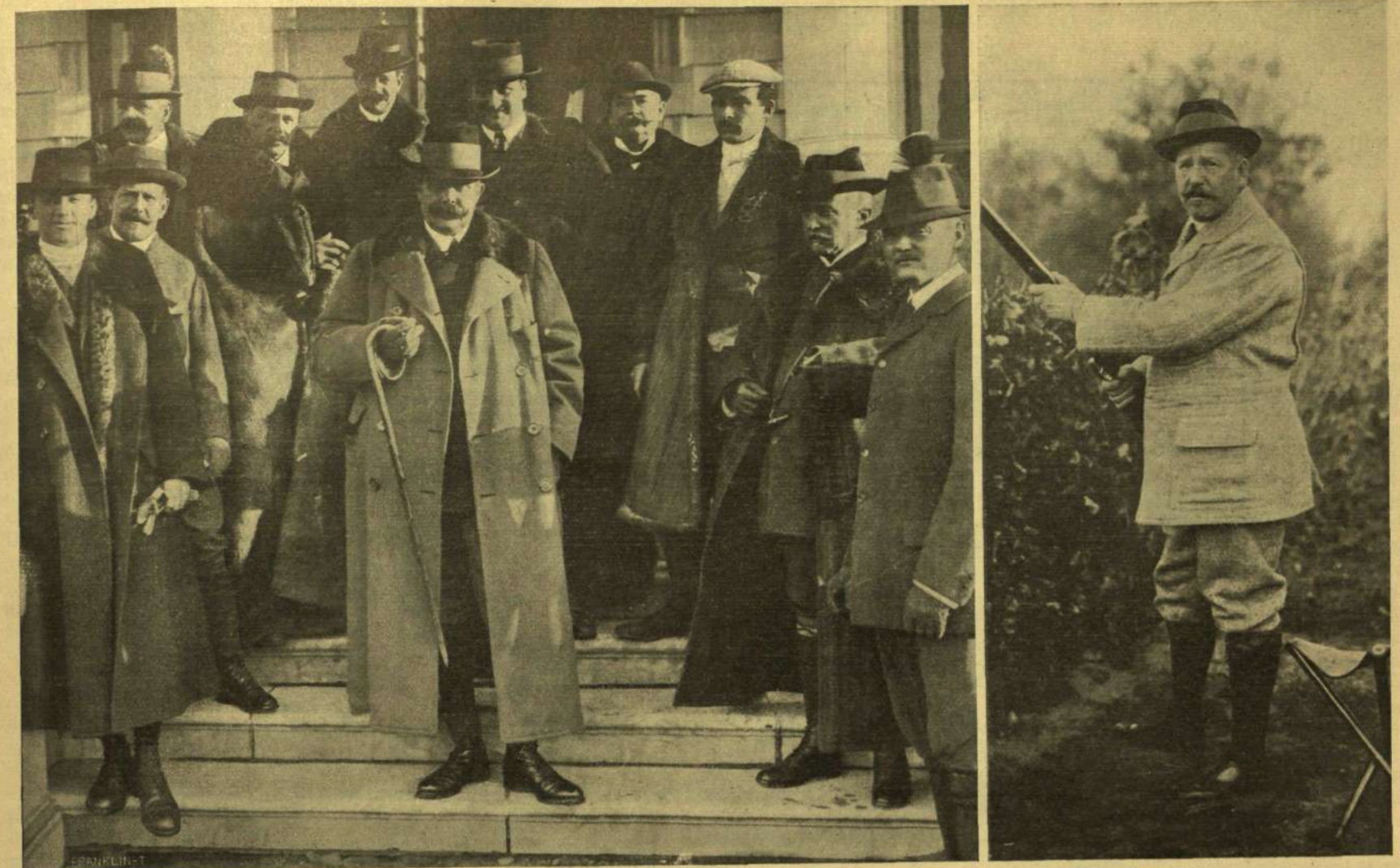
Hallotta ugyan a cizirkalomszavakat, de közben folyton az özvegyet látta. Gyanakodó, kétségkedő lelke újabb meg újabb bizonyosságokat követelt arra, hogy az özvegy csakugyan nem szereti többé az urát, a halott urát. Megnyugtatták az észlelődései és ébredő, vidám bonhomiasával mulatott a meghatottságot követelő diszszavakon, ám rövidesen teletömődtek füle a halott érényeinek örökös magasztalásával és úrrá lett rajta a meghatottság. A szónok odaért: «Nagy voltál és örökkön közöttünk marad neved, emlékezeted»; ebben a pillanatban nem birt érzéseivel és sírás rázta a testét. Könnyező szemmel nézte szerelmest, az özvegyet és kétségbeesetten látta,

hogy kivörösödtek szembéjjai és meghajolt a büszke termete. A szónok visszadugta kétér hajtott papirosát, lehullott a lepel és már egy másik szónok czövekelődött az asszony elé, hogy folytassa a halott dicsőítését. Az özvegy rápillantott a síremlék tetején magasodó fejre s ez a viszontlátás olyan tömegben szabadította föl az emlékeit, hogy megcsuklott a kemény térde és hangos zokogásra fakadt.

Megértette ebben a pillanatban, hogy csalo ábránd, hiú álom mindaz, a mit az özvegyről gondolt, megértette, hogy annak szerelme örökre hozzátapad a sirokon túla költözött emlékéhez. A második szónoknak már minden szava elevenre talált. Minden kijelentés után zokogásra fakadt az özvegy és könnyező szemét megtörten, keserűen szögezte férje arcára. Szekeres csak most látta, milyen szép, milyen férfias az özvegy egykori férje és gyűlölettel nézett végig a maga kezén, a maga lábán, a maga természetén. Megvertnek, tönkresilányítottnak érezte magát és most már kizozta, sőt utálatlalt töltötte el minden dicséző szó, a mit elmondott az ünnepi szónok. «Nem igaz, nem igaz!», szerette volna folyton közbekialtani, de rövid ideig tartott az indulatoskodása. Az özvegy és a bronzfejú férj szemei összeolvadásából úgy látta, olyan gyönyörű, olyan igaz szerelmmel teli frigyét szakított itt félbe a halál, hogy blaszfémia, szörnyű blaszfémia küzdeni megzavarásáért. Most érezte csak valójában, hogy mennyire igazak, mennyire szentek voltak az özvegy urát dicséretgető kijelentései és ebben a pillanatban érezte meg, botorak, milyen czéltalanok voltak az asszony meghódításáért folytatott küzdelmei. Újra az asszonyra nézett és eszébe ötlött, most, hogy azt gondolta az özvegy megérkezésekor: csak a mai nap izgalmai tették ennyire megtörtté. Még nem tudta, mire akar e megállapításából következtetni, de rájött rövidesen. Bizony ostobaság volt azt remélnem, hogy itt éled meg a mi szerelmünk; itt, a hol mindenki a halottat dicsőíti, sőt a hol annyira közelebb érzi az özvegy a messzire elköltözöttet. Valami reménykedés lopakodott e következtetése mögött, de nem merte öntudatosan is végiggondolni, hagyta, hadd zsongjon kialakulatlanul az lelkében, mint egy szép napon amúgy is testre erősödő árnyék.

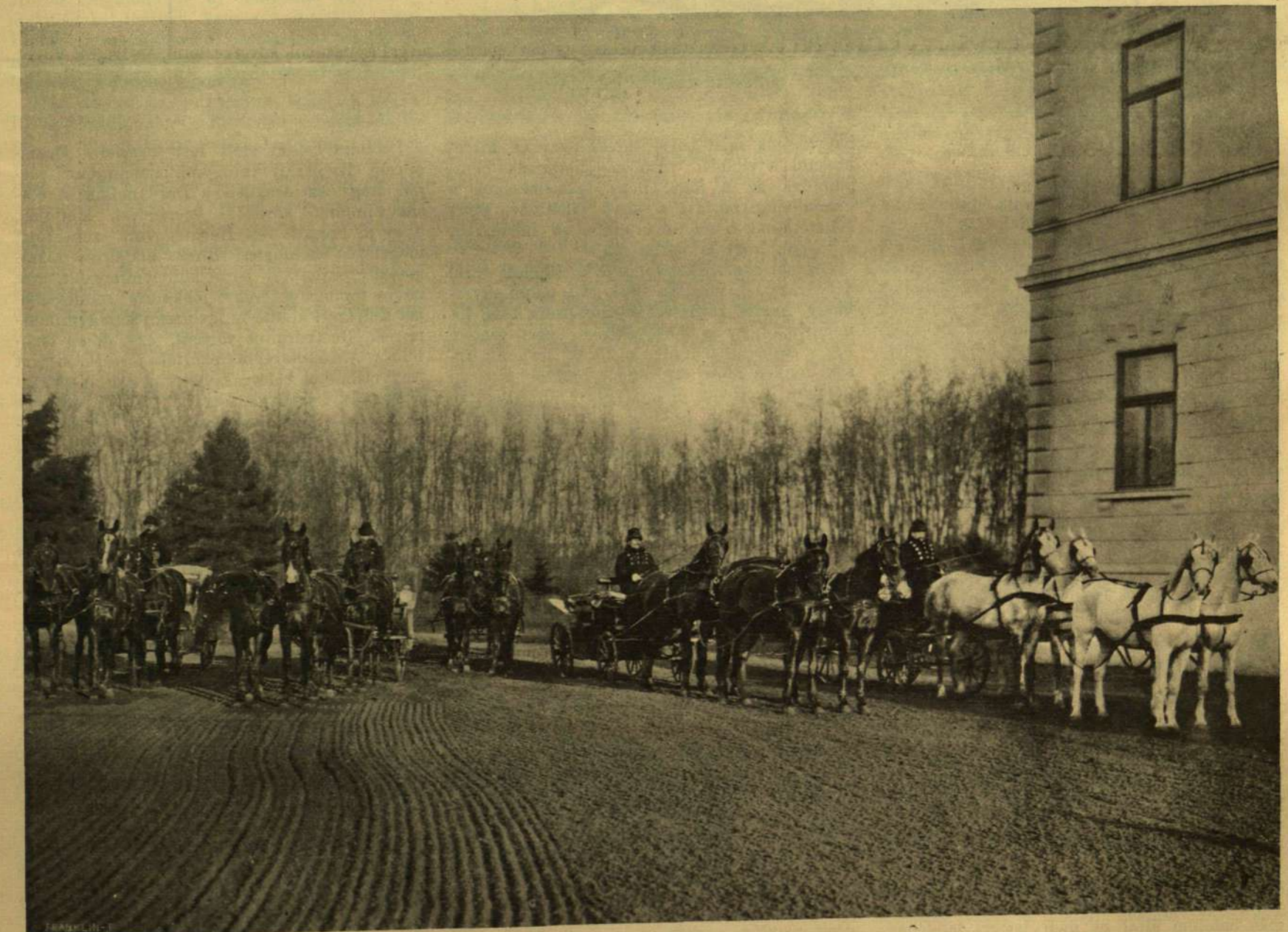
Véget ért az utolsó beszéd is, letették az utolsó koszorút is és előlről kezdődtek a kézsorongatások. Nem merte az asszony elé vinni a magát, mert úgy érezte, valami szörnyen megszentégtelenítő, valami vadsári van ebben a tömeges kézfogásban. Azután biztatni kezdte magát: én majd utoljára maradok. Újra úgy érezte, neki valahogy különváltan kell találkoznia az asszonnyal s megindult abban az irányban, a merre az özvegy kocsijának kellett haladnia. Azt remélte, utközben talál valamit, a minek bámulásával indokoltta teheti, miért áll, a mikor mindenki hazafele siet. Valami vízcsep mellett állt meg. Sok kocsis ment el; nem tekintett föl, tudta, nem az özvegy siet mellette. Hallani vélte a hangját. Körültekintett, senki sem volt a közelében. Már elfeledte, hogy voltaképpen miért állott ide. Most szörnyű illetlenségnek tűnt föl előtte, hogy magányosan, különváltan, szinte kihívóan plántálja magát az özvegy elé, úgy érezte, az lett volna helyes, ha a többivel együtt, a tömegben közel feléje. Messzi szeretett volna lenni innen. Közvetlen közelben kocsikerék gördülése zúgott a fülebe: reszketett és rászögezte szemét valami piczi kagylódarabra. Míg elhaladt mellette a kocsis, atól tartott, megfúl, annyira összesűrűsödött a levegő. Hála istennek, nem vett észre, ez volt első gondolata és a míg nézte az eltávolodott kocsit, dühösen gyávanak nevezte magát. Hirtelen megindult s abban a balga reményben, hogy előbb ér a temetőkapuhoz, mint a vágató lovak, előre sietett.

Mire a kapuhoz ért, lépései egészen lassú-dakká váltak.

A VADÁSZTÁRSASÁG.

Az első képen középen Ferencz Ferdinánd trónörökös, mögötte balról jobbra ifj. Pallavicini Sándor őrgóf, Silva-Taruca gróf, báró Rummerskirch főudvarmester, Schwarzenberg Károly herceg, gróf Széchenyi Károly, Lobkovitz herceg, Ciacricis főispán, gróf Esterházy Móricz, Pallavicini Sándor őrgóf, Pallavicini Alfonz őrgóf. — A másik képen Silva-Taruca gróf vadászat közben.

A KASTÉLY ELŐTT, INDULÁSKOR.

FERENCZ FERDINÁND TRÓNÖRÖKÖS VADÁSZATA PUSZTASZEREN. — Kallós Oszkár fővétel.

A DARDANELLÁK ÉS A BOSZPORUS.

A DARDANELLÁK.

A nagy veszély, egyelőre, elhárult. Az európai hatalmasságok egyező akarata elparancsolta Olaszország hajóhadát a Dardanellák kapujától. Ez akaratnyilvánítás mögött sok minden történt, minek titkát egyelőre az állami levéltárak hétszerez pécéztje őrzi. Érdeklentétek közeledtek egymáshoz kölcsönös megértéssel, barátságok álltak azon a ponton, hogy megszakadjanak. S a Dardanellák kapuja, mely hatodfélszáz év óta védi Törökország sérthetlenségét, ismét zárva maradt.

De alig, hogy a népek fellelékeztek, gondolta, hogy ime: van még erő a nemzetek régi megállapodásaiban, melyek szent kötéssel biztosítják, hogy a török tenger-szorosok minden idegen hatalom hadiflottái számára érinthetetlenül és zárva maradjanak — előállt Oroszország és perújítást kért egy hetven év óta folyó perében. Elérkezettnek vélte az időt, hogy felvesse ismét, még pedig a siker kilátásával vesse fel a Dardanellák kérdését.

A cárok birodalma ezt a nagy pert már ismételve megújította az elmúlt hetven esztendőben, s mindannyiszor elvesztette. Jogát az 1833-ik évből származtatja, a mikor a török szultán, hálából a Konstantinápolyi védelmében nyújtott segítségért, a hunkiar-izkelesszii szerződésben megengedte Oroszországnak, hogy hadihajói a Fekete-tengerből akadálytalanul átkelhessenek a török tenger-szorosokon: a Boszporuson és a Dardanellákon át s ha úgy teszik, csapatokat szállíthassanak a Közép-tengerre is; ellenben kötelezte magát, hogy minden más hatalom hadihajói elől elzárja a Dardanellákat. Törökország ezzel megadta jóváhagyását az orosz politikának ehhez a soha semmi más hatalom által el nem ismert tételéhez: «Az orosz hadihajóknak az a joga, hogy a Fekete-tengerből kihessenek a Közép-tengerre, egyértelmű azzal a joggal, hogy el-

hagyhassuk saját belső udvarunkat és kiléphetünk a világba; más nagyhatalmak hadihajóinak az a joga, hogy bemehessenek a Fekete-tengerbe, azt a jogot jelentené, hogy behatoljanak a mi udvarunkba és házukba, a végből, hogy kifosztassák.»

Oroszország csak nyolcz évig élhetett ezzel a kedvezéssel, mert az 1841-iki londoni egyezmény Anglia kezdeményezésére megfosztotta tőle, kimondva, hogy a Fekete-tenger zárt tenger, *mare clausum* marad s a török tengerszorosok minden időre elzárandók bármely európai hatalom hadihajói elől, kivéve a török szultán hajóhadát. Ezt a londoni szerződést megújították az 1856-iki párisi szerződéssel, mely hosszú időre attól is eltiltotta Oroszországot, hogy egyáltalán hajóhadat tarthasson a Fekete-tengeren. Így bántak a czár birodalmával mostani francia és angol szövetségesei.

De Oroszország nem nyugodott meg sorsában. A francia-német háború után, midőn gyengének látta Franciaországot, kijelentette, hogy nem érzi tovább kötvé magát a párisi szerződés által. Ezt a perorvosló szándékát aztán nyomon követte harmadik pervezstése az 1871 márczius 13-iki londoni szerződés által, mely visszatért az 1841-iki londoni egyezmény kimért álláspontjára, felvéve mégis egy záradékot, mely felhatalmazza a török szultánt, hogy békeidőben felfüggeszthesse az átkelés tilalmát baráti és szövetséges hatalmak hadihajói javára, «a mennyiben ezt szükségesnek tartaná a párisi szerződésben foglalt intézkedések végrehajtásának biztosítására.»

A berlini szerződés újra csak megerősítette ezt a jogi állapotot, melynek súlyát legjobban a japán háború idején érezte Oroszország: az a Hellesz-pontusz két vize, melyen át Xerxes perzsa Európába, Nagy Sándor katonái Ázsiába törtek egykoron, ne legyen hátréjtó a Dardanellák kapuján át az ázsiai harcra teret nyitva.

Utóljára két év előtt tett kísérletet Oroszország, Izvolszkij külügyminiszterének idején, hogy szétszakítsa a Dardanellák elzárását kimondó «örökös» szerződést. Mondják, hogy a Bosznia és Hercegovina annexióját megelőző buchloviczi híres találkozás alkalmával Aehrenthal báró külügyminiszter erre néve támogatást vagy jóakarati semlegességet helyezett kilátásba Izvolszkij külügyminiszternek. De bármint történt, egy dolog bizonyos: Oroszországot ezúttal jórészt megint Nagybritannia befolyása teszi pervezstessé. Azt tarthatják némelyek, hogy Angliának, mely az ellenséges Oroszországtól főképp hadiflottáinak a Középtengeren át Indiába vút újították meg, a baráti Oroszországtól nincs miért tartania. Am ne feledjük, hogy a nemzetek baráti és szövetségi szerződésai nem örök életűek s a Perzsiában — Anglia részéről súlyos kényszer hatása alatt — létrejött angol-orosz szerződés különösen nem az. Oroszország mostani követelésével az 1833-dik évi hunkiar-izkelesszii török-orosz szerződés alapjára helyezkedett, mely a Fekete-tengert Oroszország belső tengerének minősíti, honnan az orosz hajóhadnak szabad útja van kifele, hogy megbontassa az erők egyensúlyát a Középtengeren, ellenben a többi hatalmasság elől továbbra is elzárja a Dardanellák kapuját s a Fekete-tengert. Egy okkal több, hogy a szoros szövetség által leköötött Franciaország kivételével egyetlenegy hatalom se adjon helyet Oroszország legújabb perújító kísérletének.

Világrészünk békéjének és kulturájának legnagyobb érdeke függ attól, hogy ne lelje meg útját a panszláv hódítás a Dardanellákon át. Hogy a Hellesz-pontusz két vize, melyen át Xerxes perzsa Európába, Nagy Sándor katonái Ázsiába törtek egykoron, ne legyen hátréjtó a Dardanellák kapuján át az ázsiai harcra teret nyitva.

SZINHÁZAK.

Irta Alexander Bernát.

ROSSZ PÉNZ NEM VÉSZ EL, Liptay Imre vigjátéka a Magyar Színházban. — NINCSTOVÁBB, Földes Imre színműve a Vigszínházban.

Liptay Imre vigjátéka ismét felszínre hozza azt a kérdést, hogy él-e még a népszinmű, mint az a külön drámai műfaj, mely a nép alakjait, viszonyait, bajait és örömeit, zene és tánc kíséretében színre hozza. Vannak, a kik nemcsak nemet felelnek erre a kérdésre, hanem hozzá teszik, az egész népszinmű nagy eltévelyedése a magyar irodalomnak, a mely a nemzeti, nem pedig az esztétikai érzésnek köszöni múlt életét. De most már meghalt. Hogy az első fölvonás első vagy második jelenetében az egész falu egy udvaron összegyűjön és énekelve ugrádozzon és ez azután még néhányszor ismétlődjön: elviselhetetlen gondolat. Miért? Mert természetellenes, mondják a bölcsek. Amde a francia vaudeville sem volt épen természetes. Az is meghalt, állítják. De itt van az operette, melyben szintén összegyűlnek és énekelve ugrádoznak, sőt többet ugrádoznak, mint a mennyit az emberi természet el látszik bírni, mégis él és virágzik? De mintha ennek is alkonyodni kezdene, csak nem a természetellenesség miatt, hanem mert alakjai, motívumai, helyzetek, alakok szeltemtelen ismétlése a nézőben keltett. Lényege azért nem halt meg, mert halhatatlan, t. i. a paraszt életnek drámai bemutatása, a mi azonban nem külön műfajt statuál, csak külön ténnyét, még pedig egyszerűt. Alkalmat ad nyelvünk ősi erejének föltárására, a faj hamisítatlan karaktereinek formálására. Az irodalmi formákra, hangra, nyelvre, technikára nézve rendszerint nagy áldás, ha a népiességgel érintkezhetik, belőle meríthet. Így újította meg Gárdonyi Géza a népies tárgyú szinmű formáját, így találta Móricz Zsigmond is új hangokra, melyek új alakulásokat ígérnek. Nagyon helyeseljük, hogy Liptay Imre egyszerűen vigjátéknak nevezi új művét. Nincs külön úri és népi vigjáték vagy tragédia, a forma ugyanaz.

Más kérdés az, milyennek látjuk a népet. Itt is divatok vannak. Régebben a népet idealizálták, még a faluroszák is ideális emberek voltak, a szegénylegények is, csak az úrinép közt akadtak igazán gonoszok. Európaszerte volt ily idill divat, a mely még ma is fölfölkukkan, mert az idill varázsa halhatatlan. Most egyszerre az ellenkező szélsőség felé fordultunk és Móricz Zsigmondban a szatirát és keserűséget, a feketére színezést dicserik. Finyas úrilegények, kik nem riadnak meg a legnagyobb piszkosságoktól, a parasztot némileg állatsorba akarják lealacsonyítani. Nem valószínűbb-e, hogy a faluban is találunk bűnt és jót, de más formában? Földes Imre például, a kiről azonnal szólnok, ugyancsak nem kíméli az úri társaságot. Mondhatom, nem tudok oly durva parasztot kört elképzelni, melyben nem szívesebben időznék, mint Földes Imre fővárosi kaszinójában, melyről pedig azt mondják, hogy több mint élethű, hogy valóságos pillanatfölvétel. Egy nehézsége van a népies tárgyú műnek: a népet, nyelvet, gondolkodását, érzésmódját ismeri kell. Kitalálni nem lehet. A nép ismeréséhez pedig nagy intelligencia kell, és ennek a mégis szegényebb anyagnak művészi formálásához nem közönséges művészi erő. Mint-hogy ez a két föltétel nagyon ritkán találkozik, a művészi értékek ezen a téren elég ritkák.

Liptay Imréről meg lehet állapítani, hogy ismeri a népet, a nép nyelvét, gondolkodását, a nép alakjait, a mi szokatlan frisséget ad jeleneteinek. Hogy miért tartja azonban a népet oly igen nagyon butának, nem értem. A magyar népet? Sokfajta parasztot láttam, a magyarhoz fogható soha. Butaságon kívülben kettőt lehet érteni, tudatlanságot és itélet hiányát, de van egy neve a tudatlanságnak, mely csak az itélet nagy hiányossága mellett lehetséges, és ilyet mutat be Liptay. Azt hiszem, a «rajz», «kroki», «tárczanovella» vitte a szerzőt rossz útra. Abban a csattanó a fő, a csattanóban pedig a csattanás, a csattanás mint önczel; mennél nagyobbát szól, annál jobb. Liptay egész drámája a körül forog, hogy

egy jómódú parasztgazda, nem bírván ellentálni a hamis bankó varázsának, mely ellen elég soká küzdött, végre egy vigéznél megrendel egy bankóprést. A zsanádok rajtakapják, mikor borospincéjében ép ki akarja venni a ládából a prést. A furfangos vigéző azonban nem bankóprést csomagolt a ládába, hanem grammofont. Ez nem dráma, hanem csattanós anekdota, de a csattanó a darab ellen fordul. Miért akar Bárány András hamis pénzt gyártani? A szerző egy jó első fölvonás sikerre kísérletet tesz a lélektani megokolásban. Egy hamis ezüstforintos kerül a gazda pénze közé, a melyen könnyen túlad. Ez már valami. Ily könnyen lehet tehát a hamis pénz forgalomba hozni. Ebben nagy csábítás rejlik. Ugyanakkor valami atyafia egyenesen fölszólitja, hogy gyártsanak együtt hamis pénzt. (Ez már túlságos mótvíváció, kezdő írók rendes hibája.) De a gazda tisztességes és okos ember, a ki ezt az ajánlatot erősen visszautasítja. Jómódú ember is, lelkiismeretes is, rá-tartó, miért adná magát ilyen dologra. Idáig szívesen megyünk a szerzővel, a ki egyébként is kedves utitársnak ígérkezik. De a második fölvonás a drámairók nagy átkát juttatja eszünkbe, sokan csak kezdeni tudják darabjukat, nem folytatni, legkevésbé befogadni. (Ha az a kényelmes függöny nem volna!) A második fölvonásban a gazda már sokat foglalkozik a bankóprést gondolatával. Az agyonütött gondolatok is följárnak a sírból, — ez is jó lélektani megfigyelés. De a mi azután jő: krocki. A gazda összekerül a vigézővel, a ki már sokszor becsapta és bankóprést akar tőle vásárolni. A vigéző elhiteti a buta paraszttal, hogy a bankóprést olyan ezikk, mint a szeekavágó, elveszi a pénzt és küld neki egy nagy ládát, melyben, mint tudjuk, grammofon kuporog. A paraszt azután rettenetesen mulat, elveri pénzt, összevesz mindenivel, haza indul és ott borospincéjében hozzá akar fogni a bankócsináláshoz. De az az atyafia, a ki az első fölvonásban fölkinálta magát erre a célra, elárulta őt a zsanádoknak, kik rajtütnek, de a grammofon előkerülésére szégyenkezve visszavonulnak. Így lesz a tragédiából vigjáték, egy-kettőre, egy pillanat alatt, a vigéző furfangja által. Igaz, hogy parasztjaink közt, az újságok hírei szerint, rettenetesen pusztít a hamis pénz gyártása, de a gyártók mégsem oly együgyűek, mint a mi gazdánk, a ki nem is indult ily együgyűnek. Egy igen kedves fiú jár-kél a darabban, a gazda sógora, kár, hogy a szerző kissé hülyítette. Egészen jó lett volna több észszel is. Hogy a nép valahol ad normam fejbőlvi magát, ily szólást alkotna: fejbessza magát, nem hiszem. Az inkább a pesti zurnalista elmes ötlete. De ha egy fiatal-ember első művében az első fölvonás jó, és egyébként is sok jót lehet róla mondani, az valami. Az előadásban némelyek eltalálták a népies hangot, pl. Z. Molnár (a ki az említett sógor alakjából remekelt faragott), Kürthy, Körmendi, Csizsér, stb. Boross jó vigéző volt. Egészen azonban az előadás népiessége is rászorolna fölfriassításra.

Nincs tovább, Földes színműve, a bakkaratnak nevezett népszerű kártyajátéknak színrehozatala. Földes egy szerzői kommunikáció elmondja, hogy ő a szinpadot szöszéknék is nézi. «Szent hitvallásom, úgymond, hogy egy-egy estére föl kell kanyarítani az élet robogó útját (?) is az ezernyi szem elé, hogy lássa önmagát, az ezek életét.» Az ő darabjai, úgymond, egy demagógna a frázisai. Igazán nem kellene megengedni, hogy a szerzők darabjaikról írjanak. Földes tehát el akar bennünket ijeszteni a bakkarattól. Megvallom, sohasem jött szembe az a játékot, de Földes darabja nem ismertetett el tőle, sőt épenességgel nem csodálnám, ha ellenkező hatása volna a darabnak. A tömegre ugyanis semmi sem hat úgy, mint a romantika, ez a darab pedig a bakkaratnak romantikája, non plus romantikája. Van benne egy szerencsés és egy szerencsétlen játékos. A szerencsétlen játékos ügyvéd, a ki először feleségének hozományát (80,000 ko-

rona, — a szerző szereti a pontos számokat, — de levonandó a berendezés költsége) veszítette el a kerületi kaszinóban, majd klienseinek pénzt (25,000 k.) és most a végvesztély előtt áll, ámbar úgy látszik, veleszületett iszonya van a pisztolytól és egyéb erőszakos halálmektől. Apósa megtudja, hogy bajban van és hoz neki négyezerkétszáz koronát (pontosan), hogy — mint kissé elkésve kitalálja — újra elmeheessen a kaszinóba játszani. Ez a szerencsétlen játékos. Most lássuk a szerencsét. Az fiatal orvos volt, ki nem tudott praxisa szert tenni. Végre fogta magát és elmélt a kaszinóba játszani. Először nyert kicsinyben, azután nagyban. Polyton nyert. Most dúsgazdag ember. Most abba fogja hagyni a játékot és visszavonulni Biharországba, körorvosi állásba, mert tanulni akar, ámbar Budapestén mégis többet tanulhatna. De ne ártsuk magunkat minden dolgába, a földolog, hogy ő a nimbusz-övezte szerencsés bak-játékos. A szerencsés és szerencsétlen bak-játékos igen jó barátok voltak, de mióta a szerencsétlen bak-játékos szerencsésebb volt a szerelemben, mint a szerencsés bak-játékos és elvehette azt a leányt, a ki a szerencsés bak-játékos is szeretett, de meg nem kaphatott, ép mert tudva volt róla, hogy professzionátus kártyás (míg a szerencsétlen bak-játékos akkor még nem bakkozott), azóta kissé elidegenedtek egymástól. De most térjünk vissza a szerencsétlen bak-játékoshoz, a ki a négyezerkétszáz koronával fölsiet, fölrohan a kaszinóba, szerencsét próbálni. Egyemással szemben állnak a szerencsés és szerencsétlen. A szerencsés ismét nyer, elnyeri a másikat a pénzt, úgy hogy összesen 29,000 korona van tárczájában. Ebből kétezer koronával adja a bankot, marad a pénztárczában 27,000. Ezt a pénzt maga mellé teszi. Ez a kabbalája. (Minden szerencsés játékosnak kabbalája van.) De valaki a tisztelt társaságban esalt, úgy hogy zürzavar támad, melyet a szerencsétlen bakkos fölhasznál és zsebre vágja azt a pénztárczát a 27,000 koronával. Persze zsebkutatást rendelnek el. Most mi lesz? De új zavar támad. A szerencsétlen bakkozónak a felesége beront a terembe és visszaköveteli a játékosoktól a férjét. A szerencsés bakkozó ekkor érti meg, hogy a pénzt más nem lophatta, mint szerencsés szerencsétlen barátja és vetélytársa és hagyja neje társaságában távozni, azután nagylelkűen kijelenti, hogy tévedett, a pénztárcza a zsebében van. Az ügyvéd pedig, tartozván klienseinek 25,000 koronával, a lopott pénzből kifizeti őket, a kétezer koronát és a tárczát (neje mint leány ajándékozta az orvosnak) pedig visszahozza a vetélytársának, a ki nagylelkűen megfogadta, sőt, midőn a most már férjére gyanakvó nő is megjelenik előtte, teljesen megnyugtatója a nőt, hogy férje korrek, becsületes gentleman. Nincs tovább, mondja a darab végén. Ez a bakkozó: hős, hős a nagylelkűségben, lemondásban, jótékonyágban, mindenben. És ez ijesztene el az embereket a bakkozástól? Mert van szerencsétlen bakkozó is? Ezt a bakkozót igazán tudják, Földes darabja nélkül is, csak azt nem tudják, hogy ily nemeselelkű, ideális bakkozók is vannak. Most, hogy ezt is tudják, igazán nem csodálnám, ha ez ideál után történék magukat.

Földes darabjától nem tagadható meg, hogy könnyed nyelven van írva, hogy a szerzőnek van érzéke az aktualitás iránt és hogy a tömegre tud hatni. Kár, hogy ügyessége nagyon sorvasztja tehetőségét, mely oly szépen indult. A II. fölvonás bakkarat-jelenete fotografiai hibájával és ötleteivel együtt sivár munkái helyében se igazi drámai élet, de még írói lendület sincsen. Sokkal jobb a harmadik fölvonás, melyben a szerző mégis egyenesen nekimegy céljának és igazi drámai jeleneteket ír, az orvos és az ügyvéd, és az orvos meg az ügyvéd neje közti jelenet. Hegedűs Gyula az orvos szerepét azzal a modern beszélő művészettel játszotta, melynek ő talán legnagyobb mestere. Igen kedves és jó színész Tanay, a ki újat és jót tud produkálni.

BACCARAT-JELENET FÖLDES IMRE «NINCS TOVÁBB» CÍMŰ DARABJÁBÓL A VIGSZÍNHÁZBAN. — Balogh Rudolf felvétele.

A NÉPOPERA MEGNYITÁSA.

Négy éve történt az első szecsesszió, az első kiválás az ország egyetlen operaházából; a kísérlet nem sikerült, a «Vigopera» nem volt életrevaló, egy év alatt meg kellett szünie — pedig a Magyar Királyi Operának előbb szerencsés kezű igazgatója volt Mader, a ki próbálkozott vele. Azóta a merev régi intézetnek egy másik karmestere, Márkus Dezső, szintén kicsinynek érezte munkakörét: gondolt merészet és nagyot: a Királyi Opera kötelékéből kivált és megalapította a «Népopertát», nemcsak új művészi tervekkel és új személyzettel, hanem új, saját épülettel is. És ez a második, a «Vig operánál» sokkal merészebb szecsesszió, maradandó sikert ígér.

December 7-én, csütörtökön avatták fel a művészet új palotáját a Tisza Kálmán-téren. A Népopera homlokzata imponáló, tiszteletet parancsoló: egyiptomi hatású ó-görög építőművészet képe, oldalt is, csak hogy a célszerűség, illetőleg szükség-parancsolta felső ablakok, meg közelről nézve a színes üvegek elárulják, hogy az újkor alkotta a szokatlan nagy pogány templomot. Nagy felületek, csupa egyenes vonal, csupa felséges egyszerűség.

A Rákóczi-út felől (a Luther-udvaron túl) érve a Népopera-hoz, szemben találjuk a főkaput. Belépve, óriási széles előcsarnokba érünk, a hol a színház egész közönsége kényelmesen, a másutt életveszélyes tolongás nélkül, elfér. Egyenesen előre haladva, bemehetünk a nézőtér középső székfőrához, a mely megszakítás nélkül sorakozik a zenekarig. A kinek azonban jobb- vagy baloldali «mezón» van helye: annak az épület hosszában elnyúló folyosó a tágas ruhatára, innen hátrafordulva csak a sötétpiros bársonyfüggönyt kell megdobozni, hogy széksora mellé jusson. A nézőtér nem épen magas: az oldalfalak két emeletén rövid páholsor ugrik ki, de a színpaddal szemben annál terjedelmesebb az emeletet székfőráinak csarnoka. A Népopera Budapest legnagyobb színháza: 3200 az ülőhelye, kétszer annyi, mint az eddig legnagyobb Népszínházé. — A nézőtér a díszletességig egyszerű: fehérségét csak az ivalakú padmaly barnás színe váltja fel. A sötét szürke vasfüggönyön ajtó nincs; fölötté Pór Bertalan szimbolikus festménye.

A megnyitó előadás bevezetésül a zenekarból a magyar opera megereméjének, Erkel Ferencnek dícsőséges «Hunyadi László» megnyitója zendül fel; a Népopera igazgatója maga dirigálja. . . . Az óriási és előkelő közönséget elragadja vele.

De a lelkes tapsok után új karmester jön, új,

idegen mű zenéjét vezetni. Igaz, hogy a Népopera olyan gyorsan létesült, hogy az alatt magyar zeneköltővel iratni magyar zenéjű dalművet — aligha lehetett volna; és nincs is olyan, mindenkéül népszerűbb zeneszerzőnk, a kítől egy új színház sorsát eldöntő, remeknek ígérkező munkát várhattunk volna. . . . Hát a megnyitásra kiválasztott külföldi mű vajjon kiállotta-e a tűzpróbát?

Ki, de csak a siker tűzpróbáját; a belső érték aranypróbáját már nem, de siessünk hozzátenni, hogy csak a legfinomultabb zenei ízlésnek van joga itt itélkezni; a nagy közönség szinte kivétel nélkül élvez három óra hosszat.

«Quo vadis?», a Népopertát megnyitott dalmű, a lengyel Sienkiewicz Henrik világhírű regényéből készült, a mely még magyarban is, többféle fordításban is, több kiadást ért meg. Meséjét nem is részletezzük, hiszen az egész művelt közönség ismeri. Egy ismert francia operaszövegíró dolgozta fel: Henri Cain; a római kereszténység első évtizedének nagy-szerű korszakából lehetetlen volt igazi, egységes. drámát írnia, hanem érdekes és jellemző kortörténetet tudott nyújtani, két szerelmes-pár sorsát használva meséje fonálul. Őt felvonást írt, hat «kép»-ben: I. Petronius, a költő, nem veszi észre rabnőjének Eunikének szerelmét. Barátja, Vinicius, fölbéri a ármányos görög Chilont, hogy felkutassa imádottját, Lygiát. II. Egy kertünnepén Vinicius megleli a leányt, hatalmába akarja ejteni, de Lygiát megmenti őrzője: az óriás, erős Ursus. Rómát ezalatt felgyújtották. III. Chilón újra fölleli Lygiát, a keresztények titkos, éjjeli összejövetelén, ekkor beszéli el Péter apostol, hogy a föltámadt Megváltóval találkozott s őt megkérdezte: «hová mégy? a latin Róma nyelvén: quo vadis?», a mire Krisztus azt felelte: «hogy az általam elhagyott népemért újra keresztelődök», s ezért fordult Péter vissza. . . . IV. Chilón árulása börtönbe juttatta a keresztényeket. Vinicius nem bírja Lygiát kiszabadítani. V. A cirkusban Nero kegyetlenkedik a dühödt bölénytől Lygiát, Vinicius számára; Chilont lelkiismerete kényszeríti, hogy hangosan hirdesse: nem a keresztények gyújtották fel Rómát, hanem maga a császár! Nero kivégezti, de a nép dühé elől magának is menekülnie kell. VI. Petronius kigúnyolta volt Nerót mint rossz költőt; a bosszú elől — a helyett, hogy Viniciusszal és Lygiával elmenekülne, — megmérgezi magát Euniké karjában, a ki vele hal meg. Így váltakoznak a megható és megrendítő jelenetek.

A zenét francia szerző írta: Jean Nougues. Nem lángész, de igazi tehetség; és alapos tanultságú, nagy sikerét megérdemlő mester. Nem első operája ez, s az meg is látszik bámulatos biztosságán és mértéktartásán. Dalmái sem különösen szépek, de a szöveg idilli ellágyulását vagy bájos pajzánosságát, rajongó vallásos pathosát vagy zsarnoki, nyers indulatkitöréseit egyforma nagy jellemzőképes-séggel önti a kellő ritmusba és hangszínekbe. A gyöngéden végződő utolsó kép boldog szerelme olyan költői szép hárfá- és fuvola-ködfátyolképben jelenik meg, mint a hogyan a kertünnep orgia tobzódása a szilaj indulatok démoni szárnycsattogásával remegtet meg; erős tehetőség műve, s a börtönben utolsó menedékükhöz: Istenhez szálló, imádkozó keresztények nagy együttes himnusza nemcsak bámulatos tudással és művészettel megírt együttes, hanem elemi erejű, fonséges zenei ima is.

A kár, hogy az elragadtatott közönség visszafojthatatlanul kitörő, óriási lelkesedésére ezt a hatalmas együttest megismételték. A Népopera se föltétlenül a népé, a tömeg szeszélye legyen, hanem ízlést irányító, magas hivatású művészi intézet is. Operettben egy coup-let mókát ismételni — hagyják; de drámai jelenetet elől kezdni: nem művészet.

A szöveg magyar fordítása (Merei Adolf munkája) sokat vét a zene ellen, illetőleg a magyar fül ellen; így hangsúlyoz, például: «annyi borodban a víz, hogy hal NÓ ki belőle». — Mint rendezőt azonban, Méreit magas dicséret illeti meg; s még több a karnagyot, Grosskopf Márkot, a ki német nevével is magyar ember. A zenekar különben nagyon jó és majdnem akkora, mint a Királyi Operaházé; legnagyobb része a Kún László-féle szimfonikus zenekarból pártolt át ide.

És milyen nagy gyönyörűség, egész este csupa szép és úde énekhangot hallani! Ilyen műben, a melyet a közönség még nem hallott megállapodott nagy művészekről, nem bánt az összehasonlító emlékezet; a hallgatóság elfogadja és örömmel nyugtatja a még nem is kész előadóművészetet, a csengő szép hanganyag kedvéért. — A «Quo vadis» háromszoros szereposztása nagy haszon és bölcsesség a Királyi Operaház monopólium-rendszerével szemben. Sajnos, csak az első szereposztást hallottuk, de itt mindenki: Andrejka Mária (Lygia), ifj. Ábrányi Emilné Várnai Rózi (Eunike), Gleviczky Irén (Myriam), Kriener Miksa (Petronius), Pogány György (Vinicius), Pajor Ödön (Chilón), Róna Dezső (Péter apostol) stb. jól is játszott, hangjával is élvezet szerzett. Ilyen művészsereg, az ígért becses műsor s ügyes igazgatás: a Népoperának szép jövőt ígérnek.

K. I.

A «QUO VADIS» OPERA MÁSODIK FELVONÁSA: RÓMA ÉGÉSE.

A «QUO VADIS» OPERA ÖTÖDİK FELVONÁSA: A CIRKUSZ.

A BUDAPESTI NÉPOPERA MEGNYITÓ ELŐADÁSÁRÓL. — Alexy felvételei

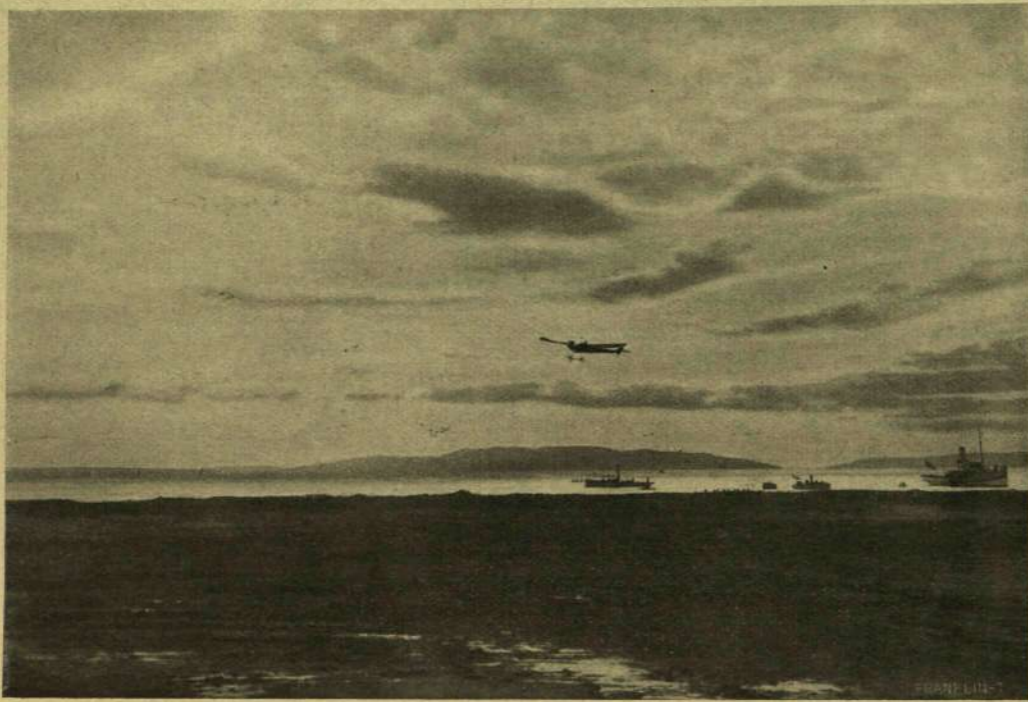
AVIATIKAI UJDONSÁGOK.

Az aviatika áldozatainak száma, nem tekintve a súlyosan sérülteket, de felépülteket, rövid néhány év alatt a százat is jóval meghaladta. A folytonos zuhanások és balesetek egyrészt bizalmatlanságot keltenek a legjobban megszerkesztett repülőgépek iránt is, másrészt pedig az üzembiztonság nem lévén tökéletes, korunk nagyszerű találmányát sem a közlekedés, sem a hadászat terén nem használhatjuk még fel olyan értelemben, a mint azt az emberi lángelme e kiváló alkotása megérdemelné. Érthető tehát az az első pillanatra visszásnak tűnő jelenség, hogy legálább is ugyanannyi mentőeszközt találunk fel, mint a mennyi új repülőgép-konstrukcióval kineznek a szabaddalmi hivatalokat. A ki a feltalálói pályát választja élethivatásul, az napjainkban rendszerint két zseniális ötlettel kezd meg szereplését. Vasúti és repülőgép-mentőkészüléket szerkeszt. A gyermekkorú betegségek eme szimptomáin igen sokszor még az olyanok is átesnek, a kik egyébként valami csöndes kis hivatalban csupán számvetéssel vagy másolással foglalkoznak, de a kiket álmuk és ambíciójuk egy mozgalmasabb világ lidérczénye csalogat.

Az a mag tehát egyrészt a szükség kényszerítő hatalma folytán mindaddig, a míg egy jól bevált szerkezetet ki nem találunk, a mentés kérdésével továbbra is foglalkozunk kell, addig másrészt a találmányok tömkelegében rendet kell teremtenünk s kiválasztandók azok, a melyek életrevalóbbak s a melyekkel a további kísérletezés eredménytelenebb kecsesget. Ezt a feladatot Franciaországban egy külön e célra kirendelt bizottság teljesíti, a melyhez még a múlt hónap folyamán egy már régen ismert alapvetően nyugodt, de kivételében újszerű mentőkészülék érkezett. Ennek feltalálóját *Dangy* mérnök, a ki miután találmányát a bizottság kedvező elbírálásban részesítette,

a katonai léghajózási intézet igazgatóságával egyetemben folytathatta a calais-meudoni obszervatóriumon kísérleteit.

A készülék nem egyéb, mint a jól ismert ejtőernyő. Abban a pillanatban, a melyben az aeroplán zuhanni kezd, egy automatikusan működő kis szerkezet, — a melyet különben a

PRODAM GUIDO REPÜLÉSE A QUARNERO-ÖBÖL FELETT. — Palian fényképe.

pilóta is működésbe hozhat — sürített levegőt fúj az ejtőernyő belsejébe, s mint a harmadik kép modelljén látható, azt rögtön kinyitja, úgy hogy a zuhanást csökkentő hatása rögtön érvényesül. A régebbi ilyen fajta készülékeknek főhibája az volt, hogy vagy nem nyitak ki rögtön, vagy csak 100—150 méteres esés után, a mikor a zuhanás okozta légáramlás ereje az ernyőt szétnyithatta.

A legfőbb katonai hatóságok jelenlétében a múlt héten folytatott befejező kísérletek minden várakozáson felül kitűnően sikerültek. A 400—500 kilogrammnyi súlylyal megterhelt ejtőernyőt ballon-captif-al mintegy száz méternyi magasságra emelték (1-ső kép) és az ejtőernyőt súlyával együtt ledobták. Az ernyőt nyitó szerkezet minden egyes kísérlet alkalmával kifogástalanul működött. Az ernyő ki-

nyit és súlyával (a mely közel egyenlő a repülőgépek átlagos súlyával) másodpercenként csak 3—4 méternyi sebességgel szállott alá. Ez azt jelenti, hogy ha az ejtőernyőn tényleg repülőgép csüngött volna, akkor azt a földreérés pillanatában, legfeljebb az egy kissé erősebb leszálláskor támadó ütődés érte volna, a mi pedig az újabb, jobban méretezett repülőgépeken semmiféle kárt nem okoz.

Ha tehát a katonai bizottság a mentőkészülék feltalálójának megadja a gyári előállításra az engedélyt, akkor azokkal néhány hónap múlva az összes aeroplánokat felszerelhetjük s ezzel megszűnik az aviatikusokat fenyegető örökös veszedelem — de egyben elveszítik a repülőgépek azt a titokzatos érdekességüket is, a melylyel az ember minden olyan tárgyat felruház, a melynek használatával életét is kockáztatja.

A magyar aviatika egy szép sikeréről is be kell számolnunk: *Prodám Guido*, Székely Mihályon kívül az egyedüli magyar aviatikus, a ki elrepült már Budapest felett, december hó 10-ikén pompásan sikerült repülést rendezett Fiuménál a tenger fölött.

Repülése Fiumében annál nagyobb lelkesedést keltett, mert a bátor aviatikus maga is fiumei származású. Magyar gépen repült, Horváth Ernő monoplánján. A fiumei parton nagy tribünt állítottak, a honnan nagy népsokaság nézte a fölszállást, közbe gróf Wickenburg Márk kormányzóval élén Fiume minden előkelősége.

A petróleum-gyár területéről szállt fel *Prodám*, előbb *Cherso* szigete felé repült, majd szép mutatványokat végezve, *Abbazia* felé folytatta útját s onnan visszatért Fiuméba. Ezzel *Prodám* lett az első, a ki a magyar tenger felett elrepült.

MAETERLINCK (IRODALMI DÍJ).

CURIENÉ (KÉMIAI DÍJ).

FRIED ALFRÉD (BÉKE-DÍJ).

WIEN VILMOS (FIZIKAI DÍJ).

A NOBEL-DÍJ NYERTESEI.

A BÖKKENŐ.

Elbeszélés. — Irta KAZÁR EMIL.

V. (Folytatás.)

Késő este érkezett vissza a városból Érpáli. Nyugtalanul várta az öreg úr.

— Hiszen az nagyon érdekes, eleven, úri város — szölte Érpáli meleg kézzel a közt. — Nem bánom, hogy megismertem. Pöspök, káptalan, régi templomok, megyeház, törvényszék, nagy iskolák, ócska meg új épületek. Képes levelező-lapra való város.

— És Kátai Emma kisasszony? — Az a legszebb. Hanem bátyám, semmi rozsz hirt meg nem mondanék én neki. Nem szeretnék tanúja lenni, hogy sir.

— Beszélte vele? — Egész délután. Minden úgy történt a Garamnál, meg a víz mellett, a nagy, vörös napernyők alatt a kávénál. Először elmentem a helybeli lap szerkesztőségébe, végig néztem a pesti lapokat. Pílisi megválasztása több mint bizonyos és épen ennyire több mint bizonyos a bukása. Elolvastam a programbeszédét. Nem értek egyet vele, de neki tömött az elvacsokója és jó szónok.

— Személyesen ott van a kerületben Pílisi György, maga tart beszédeket? — kérdezte az öreg úr s megütődés látszott rajta.

— Természetesen. — Teringettét. És mikor tartotta a programbeszédét?

— Három nap előtt. — Hm. Kedden, mikor öcsém érkezett ide? — Már napok óta utazik a kerületben és bandériumok fogadják, meg kísérik.

— Teringettét. Én is olvastam. Sok mindent irnak az újságok. Talán nem is kedden szónokolt, előbb lovagolhattak a bandériumok. — Mért ne kedden? — csodálkozott Érpáli.

És ebben a pillanatban, a mint az öreg úr képén nézte az érthetetlen megütődést, egyszerre családi hasonlatosságot fedezett föl Szaricsek és Kátai Emma közt. Az öreg úr kételkedéssel csóválgatta fejét, s látszott, hogy valami bökkendő zavarja.

— Tehát megismerkedtem Emma kisasszonnyal, — folytatta Érpáli, visszatérve a kirándulás beszámolásához. — A szerkesztő-kollegám kalauzolt. A Garamnál kértem tőle, nincs-e a sétáló közt a Kátai kisasszony? Szerencsém volt. Két percz múlva már bemutatott a kisasszonynak, a szép, szőke Kátai Emmának. Ide nyújtotta a kezeckéjét, és azt mondta: ismerem én már magát, a szindarabját is láttam; egy kötete most is ott van az asztalomon nyitva, nagyon örülök. Csendültek ezek a szavai és kedvesen mosolygott szeme, szája. A néni is azt mondta, hogy örül. Egész délután aztán együtt voltunk; egyetlen szót sem beszéltem Gyetváról, nehogy eljárjon a szám. A gyászos esethez, a végrendelet históriához — édes bátyám — ne is számítson

az én segítségemre. Dehogy okoznék én egy rozsz pillanatot is annak, a ki csupa derűtség, fiatalság és még meg is dicser.

— Az öreg úrnak megint kerekre nyílt a szeme, mintha mélységesen fürkészne.

— Szép lány, derek lány, — így szölte, de úgy tetszett, nem azt fontolgatja, a miről beszél. — Lám, már ismerte is az öcsém-uram nevét. Érpáli Péter... nem írói név ez? — De igen, a mennyiben bizonyos írói kísérletek jelennek meg ezen a néven.

— És mindig ezt a nevet használja öcsém? — Mindig, — válaszolt Érpáli, nem bírva magyarázatát adni e faggató kérdéseknek.

— Az adófizetők közé is ezen a néven van beírva? — Meghiszem azt!

— Teringettét! Én úgy tudom, hogy írók, színészek, mindenféle művészek szabadon szoktak használni mindenféle nevet. Azért kérdezem. Édes öcsém-uram, megjelent már az arcképe valamelyik lapban? — Még nem.

— Pílisi Györgynek nincs meg véletlenül a fotográfiája a tarcsájában. Szeretném előre látni a jövődöbeli uraságot

— Nincs nálam arckép, — felelt Érpáli közömbösen. — Én nálam magasabb valamivel. Kifogástalanul elegáns, nyugodt és udvarias. Mindig a legfinomabb társaságokban szokott megfordulni, a gesztelőkkel és pénzbeliekkel pedig ő képviseli a kifogástalan gallerságot és eleganciát.

Ezúttal beszéltek először Pílisi Györgyről, a kit vár a gyetvai birtok.

— Én ma megint minden lilíomos fiókot összekutattam, ha nem találék-e valami

írást, — panaszkodott az öreg. — Valami írásnak kell lenni Emma kisasszony javára, kell lenni.

— Sajnálom Kátai Emmát e miatt a végrendelet-história miatt.

Már későre járt az idő. Jó éjt kívántak egymásnak.

— A vendég elő sem hozta ma az elutazását — szölte az öreg úr, mikor visszagondolt a beszélgetésekre.

Esős napra virradtak. Köröskörül borult volt. Mondták is, hogy ma nincs reménység szép időre.

— Akkor én fölmegek a városba, — szölte gyors elhatározással Érpáli. — Jobban körül nézek. Talán holnap is ott maradok. Legyen nyugodt bátyám, semmit el nem árulok, pedig egy pillanatra sem tudom felejtani, hogy ez a szép fiatal hölgy, a ki olyan jókedvű, voltaképen gyászban van s egy mostoha örökösései eset tragikája.

— Bizzunk a gondviselésben, — fohászkozott az öreg.

— A mit gondviselésnek szoktunk nevezni, az bőven rendelkezik jóval, rosszal, s mind a kétféle portékát el kell helyeznie. Félni is lehet tőle, — jegyezte meg kesernyén Érpáli, — hogy a rozszabbakat adja... Kedves bátyám, búcsuzni visszatérek!

— Természetes. Várni is fogom. De már hogy ne is térne vissza öcsém.

— Szaricsek bátyám, engem csak a kíváncsiság hozott ide, hogy barátilag lássam, mit juttatott a szerencse az én Gyurka cimboráimnak.

— Jó barátok? — Együtt gyerekeskedtünk, együtt fiataloskodtunk.

— Ha a gyetvai örökös olyan volna, mint Érpáli öcsém-uram, akkor szépen megférnének egymás mellett.

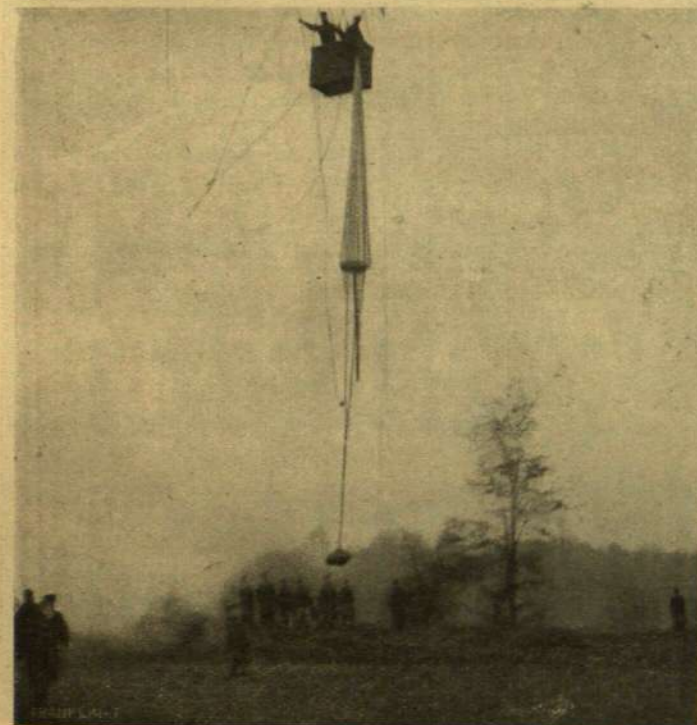
Egy kicsit konfidenskedni szokott az öreg, de hát teljhatalommal intézkedhetett itt. A cseledek is a szeméjára szerint álltak, fordultak.

A mint az ócska batár megindult a lacskos időben a vasúti állomás felé, az öreg addig nézte, a míg láthatta. Azután meg dörmögni kezdett s egész nap nyugtalanokodott.

Már két napja, hogy eltávozott Érpáli. A posta mindenféle nyomtatványokat, felhívásokat, körleveleket szokott hozni. Azokat az öreg maga nézte át ebéd után. Utóbbi időben a hírlapokat is gondosan olvasta, mert hiszen Gyetva összeköttetésbe jutott a politikával és az irodalommal.

Ezúttal a csomagból egy levelet vett ki először is. Gyorsan futott végig rajta. Egyszerre csak nagyot nézett, figyelmesebben olvasott, utoljára fennhangon mondta a levél szavait.

— Érpáli tegnap is, ma is nálunk volt. Merem mondani, hogy komolyan érdekl Emma. A leány jókedvű.

AZ ERNYŐT EGY MEGKÖTÖTT LÉGHAJÓN KIPRÓBÁLJÁK.

AZ ERNYŐ KINYILÁS KÖZBEN EGY REPÜLŐGÉPEN.

SZÁLLÓ-ERNYŐ AVIATIKUSOK RÉSZÉRE.

kat érdekelni fogják a miénktől egészen eltérő diákélet érdekes képeit.

Közoktatásunk multja. Kármán Mór Közoktatási tanulmányok című tanulmány-sorozatának most jelent meg második része, amely közoktatásunk multjáról ad magas szempontokból összefoglaló képet.

Magyarország története. A Műveltség Könyvtára című vállalat hatalmas kötetei során most jelent meg Marczali Henrik nagyarányú munkája, Magyarország története, mely a kitűnő tudós széleskörű tudásával és gondos előadásával, több mint 700 lapon tárgyalja a magyar nemzet történetét, kezdetétől fogva maig.

A 'Jó Pajtás', Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes heti gyermeklapja december 17-iki legújabb számába Benedek Elek és Géza bácsi irt verset, Szabóné Noglál Janka elbeszélést, Batory Elemér egy egyfelvonásos kis darabot.

Új könyvek. Töviskes látogatásban. Elbeszélések, írta Mikszáth Kálmán. (Az író könyvvalakban még meg nem jelent, utolsó elbeszélései és regényterjedéke.) Budapest, Franklin-Társulat, ára 5 korona.

A Pál-utcai fiúk. Regény kis diákok számára, írta Molnár Ferencz. Vadász Miklós rajzaival. Budapest, Franklin-Társulat, ára 8 korona.

Jósi és egyéb kis komédiák. Irta Molnár Ferencz. Harmadik kiadás. Budapest, Franklin-Társulat, ára 3 korona.

Dörnyögő Domotör utazásai. Irta Sebők Zsigmond. Tull Odón rajzaival. Budapest, Franklin-Társulat, ára 7 korona.

Szutor Jancsi kalandozásai a levegőben. Irta Sebők Zsigmond. Budapest, Lampel R. (Wodianer F. és fia); ára 5 korona.

Nagyapó mesél Évikének. Irta Benedek Elek. Budapest, Lampel R. (Wodianer F. és fia); ára 5 korona.

Az északi sarktól a déli sarkig. Irta Hedén Seén. Fordította Mikos Lajos. Budapest, Lampel R. (Wodianer F. és fia); ára 8-50 korona.

Diákéletről. Irta Berni Lie. Magyarra átdolgozta Tábori Kornél. Budapest, Lampel R. (Wodianer F. és fia); ára 3-80 korona.

Közoktatási tanulmányok. II. Közoktatásunk multja. Irta Kármán Mór. Budapest, Franklin-Társulat, ára 4 korona.

Magyarország története. Irta Marczali Henrik. 337 szöveggel, 24 fekete, 4 színes műmelléklettel és 2 színes térképpel. Budapest, Athenaeum.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: HUNYADI BÉLA földbirtokos, volt orsz. képviselő, a beregmezei Tiszszabályozó-Ármentesítő-Társulat nyug. igazgatója, 70 éves korában Nagy-Muzsaly községben.

hatósági biz. tagja, 65 éves korában Dombóváron. — LUDWIG JÁNOS góznalom tulajdonos, Pozsonyban. — KAJUCH JÓZSEF nyug. érseki jószágigazgató, Kalocsán. — FRIEDMANN JAKAB budapesti fűszerkereskedő, Abbázában. — SZERDAHELYI MATYILAY KERESZTÉLY nyug. pozsony almai főtanító, 73 éves korában Láb. községben. — BERGER MÓN DR., orvos, a Gresham biztosító intézet volt főorvosa Budapestben. — VÁGÓ JEREMÁS magyar államvasúti ellenőr Budapestben. — JÁKÓI FELÉGYHÁZ AGOST DR., a budapesti árú-és értéktörzse nyug. főtiktára Budapestben. — KOSZTOLÁNYI LÁSZLÓ, a vágbalparti ármentesítő társulat vízestere, 54 éves korában Cseregy-pusztán. — HORNUNG ALBERT, 51 éves korában Vácot. — HORNYÓCZ LAJOS a Nemzeti Karában nyug. könyvtárosa Veszprémben. — NYIKI MÉHES BALÁZS Pozsony vármegye tb. főszolgabírája, Csálókőnyéken. — LÁTOR JÓZSEF postatiszt, 27 éves korában Veszprémben. — MÓROZ TAMÁS ISTVÁN szent Benedekrendi áldozópap Komáromban. — LECZALVI BITAY GYÖRGY nyug. állami tanító, 54 éves korában Gidófalván. — PALINAY BERTALAN, 80 éves korában Vácban. — OZORAY ISTVÁN budapesti vízárosi segédlelkész, 35 éves korában Budapestben. — KNAUSZ BÉLA földbirtokos, 63 éves korában Kápolcson. — MÁRK GYULA földbirtokos, 47 éves korában Mezőtúron. — NYES MÓZES görög katolikus olvasó kanonok, 69 éves korában Budapestben. — KRÁL LIPÓT budapesti ügyvéd, Budapestben. — BÁNHÉGYESI KULIN JÁNOS kir. betétész, 58 éves korában Nagytúnyán. — MAKRANCAZ JÓZSEK, özvegy Makrancia Gyuláné, szül. Ottyik Róza két és fél éves fia Budapestben. — BERTÁNYI ÁRPÁD Fiumében. — BALLA FERENCZ volt befizető, 68 éves korában Budapestben. — SZILVÁDI BENÁRD LAJOS magyar államvasúti főellenőr, 56 éves korában Budapestben.

ÖZV. FÁBINY ADOLFÉ, szül. literári Bányay Zsuzsanna, 82 éves korában Budapestben. — LIPTÓ-SZENTIVÁNYI SZENTIVÁNY ADOLFÉ, szül. benedekfalvi Kiszely Klementina, 78 éves korában Eperjesen. — ÖZV. VAJAI VAX HENRIKÉ, báróné, szül. zsadányi és törökzentmiklósi Almásy Mária, 76 éves korában Budapestben. — ÖZV. PENKALA FERENCZÉ, szül. Hannel Mária, 76 éves korában Budapestben. — JÓKAI ÁSVÁNYI ANNA, 71 éves korában Karczagon. — ÖZV. RÁKOSI JÁNOSÉ, szül. Benedek Anna, 69 éves korában. Ugyváron. — KOZLÁN SAMUNÉ, szül. Höppler Ivanna, 45 éves korában Budapestben. — ÖZV. THIER JÓZSEFNÉ, szül. Pirány Mária, néhai Thier József pénzügyi főtanácsos özvegye, 65 éves korában Budapestben. — ÖZV. HEIDLER ANTALNÉ,

szül. Zsák Paula, 64 éves korában Budapestben. — GYETVAY ANDORNÉ, szül. Kubinsky Stefánia, 29 éves korában Fajszon. — VÖNÖS KÁROLYNÉ, szül. Bajomi Laura, 40 éves korában Zalaegerszegen. — PAPP AGOSTONNÉ, szül. Coleriu Aurélie, 49 éves korában Magyarlapon.

EGYVELEG.

* Elektromos hullámokkal kormányozható tengeralatt járó hajóval érdekes és jól sikerült kísérleteket végzett nemrégiben a portsmouth-i torpedóiskola Angolországban. A tengeralatt járó hajót Hertzs-féle hullámokkal tetszőleges irányba terelheték, sőt a víz alól a felszínre is tudták hozni.

A német császár tudvaleg szívesedélyes vadász s mint ilyen először szakteljesítő a különböző fegyvernemek ismeretében. Vadászati felszerelésnek egyik legfontosabb része az önműködő ismétlődő pisztoly, mely fegyvernemben valóságos forradalmat jelent a legújabb konstruált Prommer pisztoly, mely minden egyéb önműködő pisztolyt messze felülmúl s az automaták fejlődésének csúspontját képezi.

Argentor-művek (Rust & Hetzel) os. és kir. udv. szállítók. Iparművészeti fémaru gyárak. Aki tényleg modern és izléses karácsonyi ajándék-tárgyakat akar vásárolni, az a fenti cégnél egy dúz választéku raktárt talál gyönyörű chinacsi tárgyakban, melyek ismét bizonyítást nyújtanak arról, hogy az 'Argentor-művek' minták izléses, szolid és tiszta kidolgozása által e szakmában a legelső helyet veszik be és amellyel lecsúsznak minden tekintetben versenyképesek. A fenti cég gyári raktárában: IV., Koronaherceg-utca 5., minden vevő okvetlen talál egy megfelelő ajándék-tárgyat és pedig minden árban, mint például: dohányzó-készleteket, virágállványokat, író-és tolettasztal-készleteket, kávé-és tea-készleteket, asztalidiszeket stb. Miatán vásárlási kényser nem létezik, mindenki saját maga meggyőződhet ezen előszörú cég versenyképességéről.

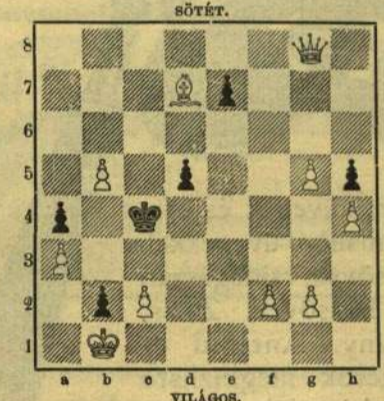
Szüküléssel és emésztési zavaroknál legelőzserűbb a világszerte ismert 'Califf' hashajtószert — eredeti kaliforniai fűszerezés — alkalmazni, mely főm gyümölcs- és növénynedvből előállított természetes készítmény, vegyesítővel nélkül. Innen van a gyors és kitűnő hatás, mely a szervezetet tisztítja és erősíti, anélkül, hogy fájdalmot, vagy kellemetlen érzéstől tartanunk kellene. Kellemes, aromátikus — likör-szerű — ízű fogva, a 'Califf' szedése élvezetet nyújt. Különösen hölgyek és gyermekek szedik szívesen a 'Califf' hashajtószert, de férfiaknak is nagyon ajánlatos egy kísérletet tenni. Kapható minden gyógyszerárban.

Helyesen fejtették meg: Marényi Lajos. — Golt József és Stark Vilmos. — A Budapesti Sakk-kör. — A Budapesti III. ker. Sakk-kör. — Ludányi Antal. — Wysehogrod Pál. — Beer Mór. — Gótló István (Budapest). — Németh Péter (Szeged). — Kintig Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffbauer Antal (Légsz. vdr.). — Szabó János (Békany-Szeretőd). — A Győri Sakk-kör. — Székely Jenő. — Mészey József (Győr). — A Zórák Törzse. — A Kalocsa Katolikus Kör. — Veörös Miklós (Zécs). — Ifj. Hubay Bertalan (Budaörf.). — A Dunaföldvár Egyenlőség kör (Dunaföldvár). — Barosa Mihály (Biharudvár). — Csolnoki István (Hajdúhadháza). — A Leleicsi Gazdasági Kaszinó (Leleics). — Lantky János és Székely János (Albert-Isza). — Csengeri Gusztáv (Csenger). — Király Mihály (Zenta). — Kunz Béni (Temesvárd). — Budai Sakkos Társaság (Budapest). — Patkó Imre (Talpás).

Zenekezdőkörök. Érdekes újítást hozott meg az Országos hanggyökösönző intézet, mikor havi 3 koronáért kölcsön adja a legújabb zeneműveket egy helyben, mint vidéken. Itt érdekl. kérje, a 'Ba' prospektus azonnali megküldését. Országos hanggyökösönző intézet, Budapest, VI., Andrassy-ut 47.

SAKKJÁTÉK.

2775. számú földvárny Schuster Zsigmondtól (+), Bpest.

Világos indul és a negyedik lépésre mattot ad.

A 2771. számú feladvány megfejtése Schmidt B.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Bb3-b4 — Kf5-e6 (a) 1. — — — Kf5-e4 2. Bb4x4 stb. 2. Hb5-c3 +! stb.

Helyesen fejtették meg: Marényi Lajos. — Golt József és Stark Vilmos. — A Budapesti Sakk-kör. — A Budapesti III. ker. Sakk-kör. — Ludányi Antal. — Wysehogrod Pál. — Beer Mór. — Gótló István (Budapest). — Németh Péter (Szeged). — Kintig Róbert (Fakert). — Müller Nándor (Szombathely). — Hoffbauer Antal (Légsz. vdr.). — Szabó János (Békany-Szeretőd). — A Győri Sakk-kör. — Székely Jenő. — Mészey József (Győr). — A Zórák Törzse. — A Kalocsa Katolikus Kör. — Veörös Miklós (Zécs). — Ifj. Hubay Bertalan (Budaörf.). — A Dunaföldvár Egyenlőség kör (Dunaföldvár). — Barosa Mihály (Biharudvár). — Csolnoki István (Hajdúhadháza). — A Leleicsi Gazdasági Kaszinó (Leleics). — Lantky János és Székely János (Albert-Isza). — Csengeri Gusztáv (Csenger). — Király Mihály (Zenta). — Kunz Béni (Temesvárd). — Budai Sakkos Társaság (Budapest). — Patkó Imre (Talpás).

Szerkesztői üzenetek. Többeké. A mult számunkban közölt Fejtőre megjelölési határideje december 21-ike. Kérjük a t. olvasót, hogy a beküldendő megoldásokban lehetőleg az utat is jelölje meg, melyen a megoldó eljutott. Ily részletesebb megoldásokat közölni is fogunk. Vallomás. Úres érzégek, a melyhez másnak igazán semmi köze. Szeretni foglak, míg csak élek. Fogalma sincs a versről, arról, hogy a vershez nem elegendő prózai sorokat minden ritmus, rim, minden válogatás nélkül összerakni. Mese. Banális ábrándozás, melynek semmi magva, így nem is érdekelhet senkit. Beethoven emléke. Ily nagy szellem emlékéhez nem szabad ilyen avatlan kézzel nyúlni. Sejtetelem. Mondvacsinált, tartalom nélküli szentimentalizmus még nem ad verset. Egy vak ifjú dala. Szavalt inkább, mint vers, a mi kevés lendület van benne, az is inkább szónoki, mint költői.

Szerkesztői üzenetek. Többeké. A mult számunkban közölt Fejtőre megjelölési határideje december 21-ike. Kérjük a t. olvasót, hogy a beküldendő megoldásokban lehetőleg az utat is jelölje meg, melyen a megoldó eljutott. Ily részletesebb megoldásokat közölni is fogunk. Vallomás. Úres érzégek, a melyhez másnak igazán semmi köze. Szeretni foglak, míg csak élek. Fogalma sincs a versről, arról, hogy a vershez nem elegendő prózai sorokat minden ritmus, rim, minden válogatás nélkül összerakni. Mese. Banális ábrándozás, melynek semmi magva, így nem is érdekelhet senkit. Beethoven emléke. Ily nagy szellem emlékéhez nem szabad ilyen avatlan kézzel nyúlni. Sejtetelem. Mondvacsinált, tartalom nélküli szentimentalizmus még nem ad verset. Egy vak ifjú dala. Szavalt inkább, mint vers, a mi kevés lendület van benne, az is inkább szónoki, mint költői.

KÉPTALÁNY.

A 47-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Jamborság tisztvisel, szemérem ékesít.

Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Svájcsi selyem a legjobb! Kérjen fekete, fehér vagy színes újdonságú mintákat: duchesse, voile, satin, mousseline, crêpe de chine, collienne, côtelé, mousseline 120 cm. széles, maderoné, 120 E-től kezdve. Ruhákban, blúzákban stb.-nek való hárszoy és peluche, ugyancsak készült blúzok, valamint batist- pamut- vászon- és selyemruhák. Mi csak a valóban erős selyemszöveteket adunk el vám- és portómentesen közvetlen magánvevőknek. SCHWEIZER & Co., LUZERN U 23 (Svájc.) Selyemkivitel. Királyi udvari szállító.

"ALTVATER" GESSLER BUDAPEST. Image of a bird.

Richter Anker-kőépítőszekrénye a gyermekek kedvenc kívánsága. Tanulságos. Szórakoztató. Anker: Táblácskarakás. Mozaikjáték. Türelemjátékok. Nevelnek. «Meteor» golyócska-mozaikjáték. «Saturn» mozaikjáték. Elpusztíthatatlanok. Minden játékereskedésben kapható. II. Árjegyzék kívánatra ingyen és bármentve. Nagyban lerakat Budapest: Goldschmidt J. és Tsa cégnél; VII. ker., Károly-körút 7. sz. Richter F. Ad. és Társai, kir. udv. és kamarai szállító, Wien, XIII., Eitelbergergasse 14.

Meinl-féle új termésű tea Meinl Gyula Kávébehozatali r. t. Budapest Dandár u.15. Image of a ship.

Világhírnevet szerettek HARZI kanári madaraim. 300 nál több legmagasabb kitüntetés, több állami díj, nagy arany birudalmi érem, arany tisztelet-estillag és 10.000-nél több köszönőirat. Ajánlok mélyhangú f. enekeseket 8 korona 10, 12, 16, 20 kor. és feljebb. Jól etethető tenyésztőstényeket 3 K-től 5 K-ig. Felütnél megkapható ki-szolgálás. 14 napi próbaidő. Elő állapokban való megkeresésért juttatás. Küldés utánvétel. Kérje díjment. nagy 4. sz. katalógusomat. FRIEDRICH SAUER Graslitz (Erzgebirge). Szüksége van fegyverre? Vadászat, sport, kert v. védelmi célokra? Kérje azonnal a 50. sz. árjegyzékot a világhírű, szigorúan szolid ANTONIUSCH A. fegyvergyártót, Pörsch (Kärnten). Ingyen! Werdn-gyalogsági fegyver vadászati célokra kor. 7-50. Ugyanaz karabinek-formákra elvágva és be-éve kor. 12-—. Ugyanaz szék-ékezőre, 28 kaliberr. kor. 13-50. Hozzávaló kézikönyv legoljósabban.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás vese- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek, vörhenynek, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. — Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sánye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudólf-rakpart 8.

Oly hölgy vesszőparipa-illiomtejszappant használja. — Egyedüli gyártó: Borgmann & Co. Tetschen a. E. Darabja 80 fillért minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben stb. kapható.

TÁTRAFÜRED TÉLI GYÓGYHELY. TÉLI SPORT REKEM TÉLI KLÍMA. 5 1/2 km BOBPÁLYA KORCSOLYPÁLYA Téli tény: DECEMBER - MARCHIUS Prospektust küld A GRAND HOTEL IGAZGATÓSÁGA. Image of a person in winter gear.

Serravallo kina bora vassal Hygienikus kiállítás 1906. Legmagasabban kitüntet Erősség-szer, gyomgökdők, vérszégvények és labdazók számára. Elvagygyerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 7000-nél több orvosi vélemény. J. Serravallo, os. és kir. udv. szállító Trieste-Barcola. Vásárolható a gyógyszerárakban félliteres üvegben. K 2.60, literes üvegben K 4.80.

TORLEY-PEZSGÓ Image of a woman sitting at a table with a bottle of sparkling wine.

Divatos ridikülök Csángónál a készítőnél Budapest, IV., Múzeum-körút 5. A cím fontos! TELEFON

Urak, hölgyek és gyermekek érdeke, hogy cipőszükségletüket Székely és Tsa cipőraktárban Múzeum-körút 9. szerezzék be. Kérjen árjegyzékot. Image of a shoe.

Lohr Mária (Kronfus) Gyár és főzlet: A főváros első és legrégibb VIII., Baross-u. 85. és kelmeferő gyári intézete. Fiókok: II., Fő-utca 27. IV., Eökö-ut 6. IV., Keoskem-tó-utca 14. V., Harmad-ut 4. VI., Tere-örút 39. VI., Andrassy-ut 16. VIII., József-körút 2.

Legnagyobb karácsonyi kiállítás karácsonyfa-diszekben. KÖLÖNLEGES VÁLASZTÉK tréfás czikkokban és Szilveszteri tréfákban, szoba-tűzijátékokban és farsangi czikkokban. Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bármentve. RUDOLF WALEK Wien, I., Elisabethstrasse 1b. TELEFON 414. IV.

Országos hangjegy-kölcsönző Intézet
 Budapest, VI., Andrassy-ut 47 B.
 3 K havi előfizetés mellett a legújabb és legjobb zeneműveket kölcsönöz a vidékre is.
 Tessék tájékoztatót kérni. Tessék tájékoztatót kérni.

Kosztüm, raglán, séta és alkalmi ruhák, bluz és pongyola különlegességek nagy választékban. Mérték utáni rendelések saját műtermében készülnek.

REICH HENRIK Bpest, Egyetem-u. 9. Telefon 142-06.

CALDERONI és TSA
 Budapest, V., Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

Színházi látcsövek, női nyeles látcsövek díszes kivitelben. Szemüvegek és orrcsüptetők a legfinomabb üvegekkel. Tábori és vadászlátcsövek, csillagászati távcsövek. Prizmás látcsövek, Zeiss, Busch stb. gyártmány. Aneroidek és regisztráló légsúlymérők megbízható szerkezettel. Időjósító készülék. Ablak-szoba- és fürdőhőmérők. Fényképeszeti készülékek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az önműködő Frommer-pisztoly
 a szakértők zsebpisztolya!

Kilenczlövetű. 7-65 mm. kaliberű.

A FROMMER PISZTOLY
 a legmagasabb körök hordják és az a m. kir. határrendőrség, az államrendőrség, az erdészet, a posta- és távírdaszolgálat, valamint számos városi rendőrség rendszeresített szolgálati fegyvere.

Az egyedüli pisztoly a világpiacra, amelynek csöve lövés közben épp olyan erősen és megbízhatóan van elzárva, mint a legújabb katonapuskáké, tehát a lövőnek

a legnagyobb biztonságot
 és a legkínzóbb lövési eredményt nyújtja és e mellett kényelmesen zsebben hordható. Negyzserezes biztosítója van legköltségteljes kivitelben. Félkényelmes felhuzható és bármikor leereszthető kakasa.

Minden részében teljesen kicserélhető gépmunkával készíti a

FEGYVER- ÉS GÉPGYÁR R.T. BUDAPESTEN.

Kapható a bel- és külföld minden jobb fegyverkereskedésében. Különböző nyelvű leírás díjmentesen rendelkezésre áll.

A marokkói szultán
 házi orvosa és a spanyol kir. követség orvosa Dr. med. S. Sanchez-Corda Tangerben, a t. irja nekem, hogy «Rubiacithin»-nel esodás eredményeket ért el. Minden életkoru egyének kériék azonnal, számtalan először bel- és külföldi tander és orvosok érdeke, nagy mennyiségű eredeti bizonylatot tartalmazó brosúrát «Rubiacithin»-ről (név törz. vedes), mely a világon az egyedüli idegességű és az idegrendszer egyéb megietegedésétől is kiváló hatású. Az értékes broszúrát ingyen és bérmentve, zárhoritekban, czégyeljes i.é.k. (és kötelezettség nélkül) küldi a ehem. pharmaz. gyár:

KAESSACH, ZABORZE 32 Ober-Schlesien.

Az üzlet-alkotók-díse miatt a legmérésre alkalmas árúkatnak ki. Kizárólag elsőrangú árúk.

PAPEK JÓZSEF
 es. és kir. udv. szállító, bőrűnd és bőrűnd készítő. Budapest, VIII. Rákóczi-út 15. Telefon 63-39.

MARGIT
 gyógyfürdő — (Beregmege.)
 a gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.

Megrendelhető: **EDESKUTY L.**-nál Budapestben és a forrás kezelőegységénél Munkácsán.

Margit-crème
 a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összehatásában rejlik, a bőr azonnal felvezeti és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crème utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-crème ártalmatlan, zírítalan, vegyíztá készítmény, amely a külföldön általános feltűnést keltett. Ára 1 K. Margit-szappan 7c fillér. Margit-póder 1 kor. 20 fillér.

Gyártja: Földes Kolumen laboratoriuma Aradon. Kapható minden gyógyszer-, illatszert- és drogua-üzletben.

Eredeti angyalvédjeggyű

Grammofonok
 és eredeti Grammofon-lemezek óriási választékban

Készpénzfizetés ellenében gyári áron és mintegy 15% árfelemléssel

csékely havi részletfizetésre

Legújabb kimerítő grammofon és lemezjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

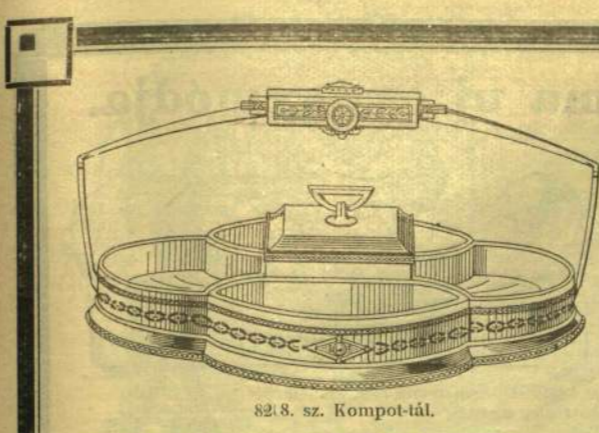
Elek és Társa r.-t.
 Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

Kamatmentes kölcsön
 az első negyedévre kamatmentesen.

Convert. Jeltalag sorsjegyre ... 150 K
 Hazai Takarékpénztár sorsjegyre 110 K
 Erzsébet Szanatorium sorsjegyre 11 K
 Jó Szív sorsjegyre ... 14 K
 Bazilika Magyar Olasz v. ker. Osztr. v. ker.-fe 30.- 40.- 52.- 62.- K

A kölcsön 2 koronás részletekben tölteszhető. Zálogban levő vagy részla ivre vásárolt sorsjegyeket kiváltunk és azokra nagyobb kölcsönt adunk. — A huzásokat ellenőrizük, nyeménnyről értesítjük.

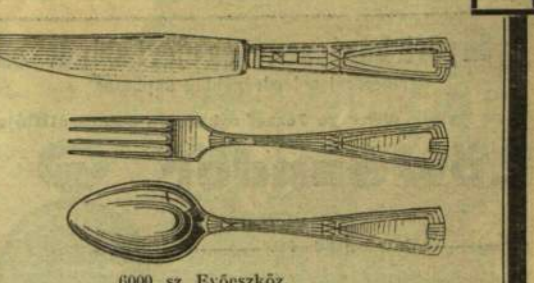
Magyar Bank egyesület R.-T.
 Budapest, VI., Teréz-körút 27. sz.

ARGENTOR-MŰVEK
RUST és HETZEL

császári és királyi udvari szállítók
 iparművészeti fémárú-gyárak

Gyári raktár: Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 5.

6000. sz. Evőeszköz.
 További főüzletek: Bécs: I. Kärntnerstrasse 26., VII. Mariabilderstrasse 58., Kaiserstrasse 83. Brnna: Ferdinandsgrasse 11.

Karácsonyi ajándékok Argentor-ezüstből.
 Dús választék virágállványokban, asztaldiszek, befőttestálak, kávé-, tea-, jour-, likör-, bor- és sör-készletekben, íróasztal- és dohányzó-készletekben, ezet- és olajtartók, ezukorkosarak, vajtartókban stb.

Elismert legjobb minőségű chinaezüst, tartós és könnyen kezelhető a használatban.

PONTOS: A chinaezüst minőségének megítélésénél, nem szakembertől, természetesen csak a bizalom játszhat szerepet. A bevéselt «Argentor» név teljes garanciát nyújt, szolid és tartós minőségért. Ügyeljünk bevásárlásainknál tehát mindig ezen gyári védjegyre.

Argentor-ezüst evőeszközök.

Ez az, amiben akarok:

Palma Kaucsuk Cigarettek

ÓRÁK, ÉKSZEREK
 ezüstművek, china-ezüst dísz tárgyak

kizárólag legfinomabb minőségben gyári áron beszereltek.

Legújabb angol rendszerű részletfizetési módzatok mellett is.

REICH MÓR és FIA
 ékszerkészítők és óráskok
 SZEGED 8.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

PETROL BALSAM

Megvizsgálta Bool tanár és rendelte a közvetlenül importált **Petrol-Balsamot** amerikai mely 3 üveg elhasznála után végleg megszűntette a hajhullást, korpaképződést; a haját károsításimrá és hullamossá tette. Száraz és zsiros hajnak. Egy nagy üveg ára 3 K. — Kapható: **PETROVICS DROGERIA** Budapest, IV. ker. Bécsi-utca 2. szám. Silány utánzatoktól óvakodjunk!

Kocsiárucsarnok
 Budapest, IX., Köztelek-utca 4.

A monarchia legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen.

Legjobb és legolcsóbb alkalmi ajándékok.

Kristályüvegekben: ió- és asztali-készletek, virágváza, különféle dísz tárgyak, Porcelánban: étkező-, jour-, teá-, kávé-, moka és mosó-készletek. Modera függőlámpák. — Elitűzői üveggyári raktár.

Dvoratsek Gusztáv
 Budapest, IV. ker., Ferencziek-tere 3.
 (Király-bazár)

JORGÓ JÁNOS
 óráskok és kir. törvényszéki hites becsis. Óra-, ékszer-, arany- és ezüstárú-kivitel minden országba.

BÉCS, III., RENNWEG 75.

Kérje ingyen és bérmentve nagy árjegyzékem pontosági órákról gyári árakon: Schaffhausen, 'Inact, Zenith, Omega, Billede, Audemars, Longines, Gazi-osa, szav. valódi antimagn. auker-órák, 13 köves 9 koronától feljebb. Műhelyek új órákra és javításokra. Bármely kiviteli zsebrórára 80 fillért új rugót tesztek.

Kivonat az árjegyzékből:

Nickel-horgony-remontőr, szines lappal	K 3-25
Különleges lapos gavalier-remontőr acél	4-80
vagy nickel tokban finom fémlappal	4-70
(Népiesen Órák-ezüst) fin. auker-remontőr, csiszoltóttáram, 3 fedeli	6-50
Valódi ezüst-cylinder-rem.	11-50
Vasuti precízios óra nickel tokban «Doxa»	27-
«Jorgó» precízios óra legjobb és legszolidabb kivitelben 15 valódi rubintkővel vagy ezüst-tokban	19-
«Jorgó» pontosági óra nickel tokban	2-
Valódi ezüst uri láncc	2-20
Jó ebreszt óra nickel tokban	12-
Út ingóra 85 cm. hossza	12-

Minden nálam vásárolt vagy javított óráért feltétlenül kezeseséget vállalom. — Tűlkövetelés teljesen kizárva.

Modern szerkezetű GÉPEK ÉS FORMÁK
 cementárak előállítására.

Palaztóglyágyató gépek, tetőcserep-gyártó gépek, irtomb-gyártó gépek, lépcső, betoncső, stb. formák, terrazzo és Árdalap presek, garitoidál berendezések, habaroskeverők, kotrók, stb.

Dr. Gaspary & Co.
 gépgyára Markranstádt Németország.
 Kérjük gyárunkat meglátogatni.
 228. sz. brosúra ingyen.

Rozsnyay **SERAIL** pipere-különlegességei

kipróbált, közkedvelt és igen elterjedt szerek — Serail-arcokénes kiváló hatású szeplo ellen, az arczot fehérti és bársnyphává teszi. Kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 korona 40 fillér. — Serail-örme napjahi használatra 1 korona. Serail-hajszesz hajhullás és korpaképződés ellen. Kiváló hatású. Hajnövést elősegíti. korpaképződés ellen. Kiváló hatású. Hajnövést elősegíti. pipere-poz fehérr, róza- és érme színben. 1 doboz 1 K. Serail-szappan 1 drb 60 fillér. — Valódi epeszappan 1 drb 80 fillér. — Serail-szajviz 1 üveg K 1.50.

Kapható Török József gyógyszerárában Budapestben és Rozsnyay Mátyás gyógyárában, Árad Szabadság-tér.

Központi fűtések
 alacsony nyomású gőz- és melegvízfűtések. Szellőző berendezések. Központi melegvízkészítő telepek. Szárítótelepek mindenféle ipari cselokra.

Eredeti Meidinger-kályhák
 Meidinger töltő-, szellőztető-, és szabályozó kályhák és kaloriferek

Folytongó kályhák
 (Dauerbrand)
 Legolcsóbb fűtés. A hideg beálltával (egyszeri befűtés mellett egész télen át ég és a szobákban egyenletes kellemes meleg).

EISLER és VÉRTES
 Meidinger-kályhák gyára és központi fűtések berendezési vállalata.
 Budapest, VI., Andrassy-ut 41. sz.

TÁTRALOMNICZ Téli sport szezon december 15-től márczius 15-ig.
 A legszebb bob- és rodlipálya új felvonóval. — Posta. — Távirda. Telefon. — Vasutállomás. Üsszekötetés mindenfelé. — Prospektus.

